

HILVERSUMMERS EEN LEVEN LANG ACTIEF EN VITAAL

**SPORT- EN
BEWEEGNOTA
HILVERSUM
2024 - 2030**

VOORWOORD

Als wethouder Sport gaat mijn hart altijd sneller kloppen als ik mensen zie sporten en bewegen. Hilversummers die in sporttenuue naar hun club fietsen, wielrenners die samen een tocht maken, wandelaars en hardlopers in de natuur en pleintjes vol spelende jeugd; het is allemaal mooi om te zien. Sporten en bewegen is goed voor lichaam en geest; het geeft plezier, leert je omgaan met winnen en verliezen én het draagt bij aan een sociaal leven.

In het coalitieakkoord staat ook dat we sport en bewegen zien als een manier om bij te dragen aan de fysieke en mentale gezondheid, en aan de zo belangrijke maatschappelijke opgaven als het tegengaan van overgewicht en eenzaamheid. We leggen in de nota daarom nadrukkelijk de verbinding met het landelijke Sportakkoord II, het Gezond en Actief Leven Akkoord (GALA) en de Hilversumse opgaven.

De titel van deze sport- en beweegnota is 'Hilversummers een leven lang actief en vitaal'. Om hiertoe te komen, willen we zorgen dat iedere inwoner de mogelijkheid heeft om te sporten en bewegen. Dat kan op allerlei manieren. Hilversum is rijk aan bloeiende verenigingen waar wekelijks veel mensen plezier aan sport beleven en waar talloze vrijwilligers actief zijn. Deze verenigingen zijn ontzettend belangrijk voor onze stad en daar ben ik trots op! Wij blijven deze clubs steunen.

Toch is sporten en bewegen niet voor iedereen vanzelfsprekend. Daar willen we verandering in brengen. We richten ons op álle Hilversummers, van jong tot oud. Daarbij proberen we zorgen en obstakels weg te nemen.

Ouders die geen geld hebben om hun kinderen naar sport of zwemles te laten gaan, kunnen een beroep doen op het Jeugdfonds Sport & Cultuur en het zwemvangnet. Voor mensen met een beperking denken we graag mee welke manieren van aangepast sporten of bewegen mogelijk zijn.

Erg blij ben ik met onze buurtsportcoaches, die fantastisch werk verrichten. Zij bieden allerlei doelgroepen de mogelijkheid om in beweging te komen én te blijven. De buurtsportcoaches ontwikkelen sport- en spelprogramma's voor Hilversummers van 2 tot 20 jaar, en zijn actief op scholen en pleintjes. In buurthuizen zijn ze aanwezig met leefstijlloketten, waar iedereen terecht kan met vragen over bewegen en een gezonde(re) leefstijl. Daarnaast organiseren de buurtsportcoaches wandelmomenten. Hiermee werken we echt aan onze missie dat elke Hilversummer een leven lang actief en vitaal is. Maar er liggen nog kansen om meer mensen in beweging te krijgen, die willen we benutten door (nog beter) aan te sluiten op andere beleidsterreinen.

De ruimte die we in Hilversum hebben om te sporten en bewegen, willen we zo goed mogelijk gebruiken. Daarom gaan we aan de slag met de multifunctionaliteit van de sportaccommodaties. Op welke manier kunnen we die zo breed mogelijk inzetten? Ook de verduurzaming van deze gebouwen is een belangrijk aandachtspunt. Dit laatste gebeurt met behulp van leningen van het Sport Investerings Fonds Hilversum.

Onze stad en de omringende natuur bieden volop mogelijkheden om zelfstandig in beweging te komen. Niet iedereen is immers lid van een sportclub. Daarom willen we bewegen in buurten en wijken bevorderen en stimuleren. Dit doen we door de openbare ruimte aan te pakken.

We creëren buitensportfaciliteiten, gaan vergroenen en plaatsen watertappunten. Zo ontstaat een aantrekkelijke omgeving waar het fijn sporten, spelen, wandelen of fietsen is.

In onze sportstad vinden jaarlijks allerlei evenementen plaats, zoals de Hilversum City Run, Hilversum Actief en Hilversum Denkt. Deze publiekstrekkingen willen we behouden en ontwikkelen. Ook zien we ruimte voor nieuwe grote sportevenementen als een Queen & King of the Court beachvolleybaltoernooi of 3x3 pro-league basketbal. Daarnaast werken we aan meer kleinschalige sportevenementen in de wijken.

Samen met NOC*NSF blijven we ons inzetten om sportverenigingen met een hulpvraag te ondersteunen. We vinden het belangrijk dat de sportverenigingen aandacht hebben voor sociale veiligheid, een rookvrije omgeving, gezonde voeding en verantwoord alcoholgebruik.

Helemaal nieuw is het digitale platform dat we creëren. Dit wordt een centrale plaats waar alles over sporten en bewegen in Hilversum te vinden is; van activiteiten en nieuws tot het aanbod en ondersteuningsmogelijkheden. Ik ben erg blij met dit platform, dat helemaal past bij sportstad Hilversum.

Deze sport- en beweegnota is tot stand gekomen na vele gesprekken met partners in de stad. Ik kijk ernaar uit om alle plannen samen met hen tot uitvoering te brengen!

Met sportieve groet,
Karin van Hunnik, wethouder Sport

INHOUDSOPGAVE

VOORWOORD

SAMENVATTING

1. INLEIDING

1.1 Leeswijzer

2. DE HILVERSUMSE SPORT- EN BEWEEGMISIE

2.1 Aanleiding nieuwe sport- en beweegnota

2.2 De Hilversumse Sport- en Beweegmissie

2.3 Hoe gaan we aan de slag?

3. TOTSTANDKOMING NIEUWE NOTA EN EEN TERUGBLIK

3.1 Relevant beleid

3.2 Een breed participatieproces

3.3 Terugblik sport en bewegen Hilversum 2016-2023

4. HET BELANG VAN SPORTEN EN BEWEGEN

4.1 Trends en ontwikkelingen

4.2 De situatie in Hilversum

02

05

07

07

08

08

08

10

11

11

12

12

15

15

17

5. DE HILVERSUMSE SPORT- EN BEWEEGAANPAK

5.1 Inclusie en diversiteit

5.2 Sociaal veilige sport

5.3 Vitale sportaanbieders

5.4 Vaardig in bewegen

5.5 Ruimte voor sport en bewegen

5.6 Top zestien waar we de komende jaren (extra) op inzetten

6. FINANCIËN

6.1 De Hilversumse sportbegroting

6.2 Sportbeleid

6.3 Accommodaties voor binnen- en buitensport

6.4 Financiën focuspunten uit het Hilversumse sport- en beweegbeleid

7. BIJLAGEN

7.1 Overzicht buurtsportcoaches en organisaties

7.2 Sportaccommodaties in Hilversum

18

19

25

27

30

33

38

41

41

41

42

43

44

44

45

SAMENVATTING

Wekelijks zijn vele Hilversummers in beweging. Dit doen ze op eigen gelegenheid, bij de sportschool of bij een sportvereniging. Het geeft veel plezier, zorgt voor waardevolle contacten en ook persoonlijke ontwikkeling. De verenigingscultuur van Nederland is uniek door haar structuur met vele vrijwilligers. Dit zorgt ervoor dat, onder de juiste voorwaarden, leden zich verbonden voelen en langer in beweging blijven dan wanneer ze dit op een andere manier zouden doen.

Social Return on Investment

Daarnaast blijkt ook dat investeren in sport en bewegen loont. Het Kenniscentrum Sport en Bewegen drukt met de Social Return on Investment (SROI) van sport en bewegen de meerwaarde uit in euro's. Met een geschat maatschappelijk rendement van 270% zijn de opbrengsten bijna drie keer hoger dan de kosten. De sociaal-economische gezondheidsverschillen tussen de groepen in Nederland worden steeds groter. Overgewicht gaat samen met tal van ziektes en het aantal mensen met mentale problemen ligt in Hilversum boven het Nederlands gemiddelde. Voldoende bewegen heeft een positief effect op het tegengaan en voorkomen van deze gezondheidsproblemen.

Hilversumse sport- en beweegmissie

In Hilversum willen we nog meer mensen duurzaam in beweging krijgen. Om dit te bereiken moeten we drempels wegnemen en inspelen op behoeftes. Dit vraagt een gezamenlijke inspanning zodat uiteindelijk elke Hilversummer voldoende aan sport en bewegen doet. Daarom is onze Hilversumse sport- en beweegmissie:

HILVERSUMMERS EEN LEVEN LANG ACTIEF EN VITAAL

Als we zoveel mogelijk mensen in beweging willen krijgen, moeten we inspelen op trends en ontwikkelingen. De manier waarop we sporten en bewegen verandert. Er is een groeiende behoefte aan flexibiliteit. Het ongeorganiseerd sporten (niet lid zijn van een sportvereniging) neemt toe. Een groot gedeelte van het sporten en bewegen vindt plaats op eigen gelegenheid in de openbare ruimte. Dit vormt een grote uitdaging voor sportverenigingen.

Deze spelen inmiddels langzaam in op de groeiende behoefte aan flexibiliteit door hun aanbod anders te organiseren.

In 2022 zijn in Hilversum 24.009 inwoners lid van een sportvereniging. Het sporten in verenigingsverband heeft een grote meerwaarde. Bij sportverenigingen ontwikkelen leden vaardigheden zoals samenwerken, omgaan met winst en verlies, leidinggeven en doen ze ervaring als vrijwilliger op. Ook blijkt dat mensen die lid zijn van een vereniging langer blijven sporten dan iemand die dit op een andere manier doet. Het is dan ook belangrijk dat we sportverenigingen ondersteunen zodat ze toekomstbestendig zijn.

Integraliteit

Sport en bewegen wordt steeds belangrijker gevonden in de aanpak van maatschappelijke opgaven. Een gezamenlijke aanpak vanuit meerdere beleidsterreinen en integraliteit wordt onderstreept in het coalitieakkoord Hilversum 2022-2026 'Hilversum koesteren'. Het landelijk Sportakkoord II 'Sport versterkt' heeft als doel om vanuit een samenwerking binnen de hele sector de sport toekomstbestendig te maken. Het Sportakkoord valt onder het Gezond en Actief Leven Akkoord (GALA) met als doel de gezondheid van alle inwoners in Nederland te verbeteren.

Thema's Sportakkoord II

We zetten vijf thema's uit het Sportakkoord II centraal in het Hilversumse sport- en beweegbeleid. Hiermee sluiten we aan op de landelijke aanpak. We vertalen deze thema's naar een Hilversumse context. Deze thema's zijn:

1. Inclusie en diversiteit
2. Sociaal veilige sport
3. Vitale sportaanbieders
4. Vaardig in bewegen
5. Ruimte voor sport en bewegen

SAMENVATTING

Focuspunten

Aan de hand van de vijf thema's uit het Sportakkoord II stellen we de volgende zestien focuspunten vast:

1. Meer **buurtsportcoaches** voor alle doelgroepen waarbij we nadrukkelijk verbinding zoeken met de doelen uit de sociale visie 'Wij zijn Hilversum' en GALA.
2. De lancering van een **digitaal sport- en beweegplatform** als de centrale plaats waar al het nieuws, ondersteuningsmogelijkheden, lopende projecten, en het sport- en beweegaanbod makkelijk te vinden zijn.
3. Het Jeugdfonds Sport & Cultuur en de Activeringsregeling zorgen dat iedereen lid kan worden van een sportaanbieder, **ongeacht het inkomen**.
4. Met de organisatie van **sportevenementen** stimuleren we tot bewegen en vergroten we het sportklimaat van Hilversum.
5. Met **Verenigingsondersteuning Hilversum** blijven we sportverenigingen met een ondersteuningsvraag helpen. Dit doen we vanuit onze succesvolle samenwerking met NOC*NSF.
6. Sporten moet leuk, veilig, eerlijk en zorgeloos zijn. We willen ervoor zorgen dat alle sportverenigingen aandacht hebben voor **sociale veiligheid en het pedagogisch klimaat**.
7. We vinden het belangrijk dat de mensen die sporten zich in een **gezonde sportomgeving** kunnen bewegen en verblijven.
8. Een **clubkadercoach** werkt aan de professionalisering van de sportvereniging door te zorgen dat trainers meer pedagogisch vaardig worden.
9. Voor het ontwikkelen van aanbod voor nieuwe doelgroepen kunnen sportverenigingen een **subsidie** aanvragen. Hiermee stimuleren we verenigingen tot een grotere maatschappelijke- en meer ondernemende rol.
10. Vanuit de inzet van sport als middel – het benutten van de maatschappelijke waarde van sport – zorgen we voor meer **samenwerking tussen verschillende beleidsdomeinen**.
11. Het is belangrijk dat kinderen voldoende bewegen gedurende de schooldag en dat het bewegingsonderwijs van goede kwaliteit is. Daarom stimuleren we het oprichten van **beweegteams op basisscholen**. Voor kinderen met een minder goede motoriek ontwikkelen we aanbod in de vorm van Club Extra.
12. Door een **sportkennismakingsprogramma** is het mogelijk om op een laagdrempelige manier te ontdekken wat er allemaal in de gemeente Hilversum te doen is en welke sport iemand leuk vindt.
13. Het **Sport Investerings Fonds (SIF)** heeft een grote meerwaarde voor de Hilversumse sportverenigingen. We blijven het SIF ondersteunen en zetten ons in het SIF te faciliteren zodat verenigingen nieuwe leningen aan kunnen gaan.
14. We sluiten aan bij de Omgevingsvisie, de Mobiliteitsvisie, visie Openbare Ruimte en het Programma Groen om **bewegen in de openbare ruimte** te faciliteren.
15. In de komende jaren gaan we **tien watertappunten** realiseren. Hiermee zetten we extra in op gezonde voeding en gezond gedrag.
16. In de toekomst wordt samen met sportverenigingen, onderwijs en andere gebruikers onderzocht welke mogelijkheden er zijn om de **binnensportaccommodaties** zo optimaal mogelijk te benutten.

1. INLEIDING

De Hilversum City Run is niet meer weg te denken uit de stad. In 2024 vond alweer de 22ste editie plaats. Zo'n 5.000 deelnemers doen hier jaarlijks aan mee; van jong tot oud, alleen of samen met anderen, en van alle niveaus. Dit is een mooi voorbeeld van een evenement dat sporters, toeschouwers en vrijwilligers samenbrengt. En er wordt in Hilversum nog veel meer gesport. Wekelijks zijn duizenden inwoners actief bij de vele sportverenigingen, bij commerciële aanbieders zoals fitnesscentra en bootcampgroepen of op eigen gelegenheid in de buitenlucht. De groene omgeving van Hilversum nodigt uit om te sporten of om lekker in beweging te komen.

Sporten en bewegen geeft veel plezier, is gezond én het zorgt voor verbinding, ontspanning en verbroedering. Daarnaast helpt het vaardigheden zoals samenwerken en doorzettingsvermogen te ontwikkelen. Toch staat sporten en bewegen eigenlijk altijd onder druk. Vrije tijd is schaars en de concurrentie van werk en andere vrijetijdsbesteding is groot. De coronapandemie en de lockdowns die daarmee gepaard gingen, hebben de sport- en vrijetijdsector hard getroffen. [Sportverenigingen en fitnesscentra zagen leden en vrijwilligers afnemen](#). Die gevolgen zijn nog steeds zichtbaar. Gelukkig gaat het nu – mede dankzij de nodige inspanningen – weer de goede kant op.

Landelijk en lokaal wordt sport en bewegen steeds belangrijker gevonden in een gezamenlijke aanpak van maatschappelijke opgaven. Het landelijke Sportakkoord 'Sport verenigt Nederland' krijgt een opvolger. [Het Sportakkoord II](#) is verbonden met het [Gezond en Actief Leven Akkoord](#) (GALA) waardoor meer samenhang met andere sectoren ontstaat. Dit sluit aan bij het coalitieakkoord 'Hilversum koesteren 2022-2026' dat hierover zegt: *"Sport, bewegen en welzijn liggen in elkaars verlengde en willen we meer met elkaar verbinden"*.

Hilversum heeft de afgelopen jaren op sport ingezet vanuit de nota Sport en bewegen Hilversum 2016-2020, het lokaal Sportakkoord Hilversum 2020-2022 en het Preventieakkoord Hilversum 2021-2023. In het coalitieakkoord 'Hilversum koesteren 2022-2026' geeft het college aan: *"We maken met de raad nieuw sportbeleid met concrete maatregelen om onze bewoners te stimuleren te sporten en te bewegen"*.

Daarnaast roept de raad in [motie M22-94](#), mede vanwege de positieve maatschappelijke effecten, unaniem op tot een nieuwe nota Sport & Bewegen. Door de vele ontwikkelingen en de vraag vanuit het college en de gemeenteraad is er nu een nieuwe nota op het gebied van sport en bewegen. Hierin bouwen we nadrukkelijk voort op de ingeslagen koers, we spelen in op ontwikkelingen en hebben waar nodig accenten verlegd. Een integrale benadering is volgens ons cruciaal voor een succesvol sport- en beweegbeleid. Dit hebben we gedaan door de nota te verbinden met landelijk beleid en andere beleidsterreinen. Via een participatieproces hebben we partners bij de totstandkoming van de nota betrokken.

1.1 LEESWIJZER

In [hoofdstuk 2](#) van deze nota staat beschreven welke waarde we in Hilversum aan sport en bewegen geven. Dit is vastgelegd in de Hilversumse Sport- en Beweegmissie. Vervolgens geven we in [hoofdstuk 3](#) aan hoe deze sport- en beweegnota tot stand is gekomen. Daar blikken we ook terug op wat er de afgelopen jaren is gebeurd. Het [vierde hoofdstuk](#) geeft een weergave van de belangrijkste trends en ontwikkelingen. Ook bespreken we hier zaken als sportlidmaatschap en eenzaamheid, en tonen we met cijfers aan hoe het er in de verschillende wijken voorstaat. Waar we ons op gaan richten en hoe we daarop willen inzetten, staat beschreven in het [vijfde hoofdstuk](#). Dit doen we vanuit de thema's van het landelijke Sportakkoord II, die we betrekken op Hilversum. Tot slot geven we in [hoofdstuk 6](#) een korte financiële toelichting.

2. DE HILVERSUMSE SPORT- EN BEWEEGMISIE

De Hilversumse Sport- en Bewegingsmissie maakt duidelijk welk belang Hilversum hecht aan sport en bewegen, en welke keuzes we hiervoor maken.

2.1 AANLEIDING NIEUWE SPORT- EN BEWEEGNOTA

In het coalitieakkoord 2022-2026 'Hilversum koesteren' staat *"We maken met de raad nieuw sportbeleid met concrete maatregelen om onze bewoners te stimuleren te sporten en te bewegen"*. Hiernaast maken een aantal recente en toekomstige ontwikkelingen het van belang met een nieuwe sport en bewegingsnota te komen. Zo zijn in 2023 landelijk het Sportakkoord II en het Gezond en Actief Leven Akkoord (GALA) ondertekend. Deze akkoorden en bijbehorende financiën bieden grote kansen voor het lokale sport- en bewegingsbeleid. Daarnaast is sporten en bewegen onderhevig aan trends en ontwikkelingen. Dit heeft ook invloed op de sportverenigingen. De coronapandemie, energiecrisis en de lokale opvang van vluchtelingen hebben de effecten hiervan doen vergroten en versnellen. Tot slot zien we de komende jaren grote ontwikkelingen op stedelijk gebied, zoals de transformatie van het Arenapark tot een gebied waar wonen, werken en sporten samenkomen. In [hoofdstuk 4](#) – 'Het belang van sport en bewegen' – gaan we verder in op deze trends en ontwikkelingen.

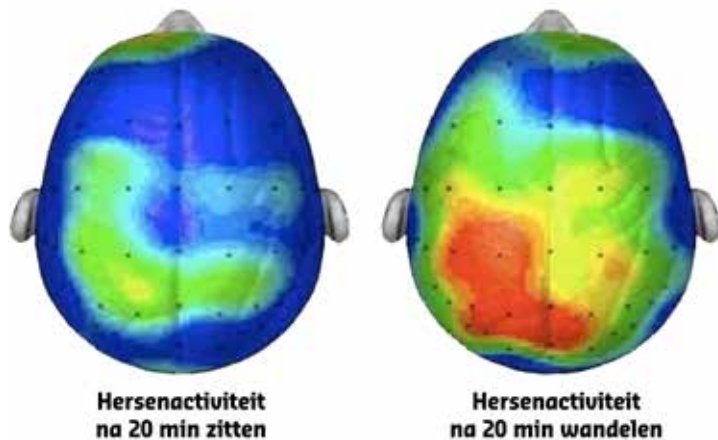
2.2 DE HILVERSUMSE SPORT- EN BEWEEGMISIE

Investeren in sport en bewegen loont. Daarom is onze Hilversumse Sport- en Bewegingsmissie:

HILVERSUMMERS EEN LEVEN LANG ACTIEF EN VITAAL.

Wat is de waarde van sport en bewegen in euro's? Het Kenniscentrum Sport en Bewegen toont dit aan met de [Social Return on Investment \(SROI\)](#) van sport en bewegen. Dit geeft een indicatie van de baten en lasten van een (gemiddelde) Nederlander die voldoende sport en beweegt ten opzichte van iemand die dit niet of nauwelijks doet. Met een geschat maatschappelijk rendement van 270% zijn de opbrengsten van sporten en bewegen bijna drie keer hoger dan de kosten, inclusief de negatieve gevolgen zoals blessures.

[De meetbare effecten](#) zijn onder te verdelen in mentale en fysieke gezondheid, arbeid, sociale effecten en vrijwilligerswerk. Ter illustratie laat afbeelding 1 [de verbeterde hersenactiviteit zien na 20 minuten bewegen](#). Dit draagt bij aan betere leerprestaties en arbeidsproductiviteit.

Afbeelding 1: Hersenactiviteit na 20 minuten bewegen, blauw is inactief.

Ook de gemeente Hilversum vindt het belangrijk dat iedereen die wil sporten of bewegen daarvoor de mogelijkheid heeft. Inwoners die nog niet (voldoende) bewegen, willen we uitdagen om dat wel te gaan doen. Daarom richten we ons op het stimuleren van sporten, spelen, bewegen en het bevorderen van fietsen en wandelen. Het kunnen ervaren van plezier aan sport en het behouden en versterken van onze mooie sportverenigingen vinden we belangrijk. Dit past bij de zorgzame, aantrekkelijke en veilige gemeente die Hilversum wil zijn ([Coalitieakkoord Hilversum 2022-2026 'Hilversum Koesteren'](#)).

De Nederlandse overheid wil dat in 2040 in totaal 75% van de Nederlanders de beweegrichtlijn haalt. Deze [beweegrichtlijn](#) is in 2017 opgesteld door de Gezondheidsraad (zie ook afbeelding 2). In 2022 [voldeed 44%](#) aan beide onderdelen van de beweegrichtlijnen: voldoende bewegen én genoeg sporten. De helft van de Nederlandse bevolking van 4 jaar en ouder deed voldoende aan matig intensieve inspanning, zoals fietsen, tuinieren of zwemmen. In totaal deed 78% voldoende spier- en botversterkende activiteiten, zoals hardlopen of voetbal. Voor Hilversum gold dat in 2022 in totaal 50,6% van de inwoners voldeed aan de beweegrichtlijnen. Dit is een positief verschil ten opzichte van het landelijke gemiddelde.

Echter, het gat met de gewenste 75% die in 2040 aan de beweegrichtlijnen voldoet is ook voor Hilversum groot. Daarom hebben we voor deze sport- en beweegnota tot en met 2030 de volgende doelstelling geformuleerd om hier naartoe te werken en tussentijds te kunnen evalueren:

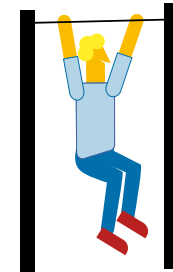
IN 2030 VOLDOET 60% VAN DE HILVERSUMPERS AAN DE BEWEEGRICHTLIJN.

HOEVEEL KAN IK BEWEGEN OM GEZOND TE BLIJVEN?

JEUGD 4-18 jaar

1 uur per dag
Matig intensief bewegen.
Dat is als je ademhaling sneller wordt.

3 x per week
Spier- en botversterkende activiteiten, zoals volleybal, dansen, buiten spelen en fietsen.

VOLWASSENEN en ouderen

2,5 uur per week
Matig intensief bewegen.
Verspreid het bewegen over meerder dagen.

2 x per week
Spier- en botversterkende activiteiten, voor ouderen in combinatie met balansoefeningen.

Afbeelding 2: Beweegrichtlijn Gezondheidsraad

2.3 HOE GAAN WE AAN DE SLAG?

Om invulling te geven aan de missie kijken we op twee manieren naar sport en bewegen:

1. SPORT ALS DOEL

Sporten zo breed mogelijk toegankelijk te maken voor iedereen in verenigingsverband of daar buiten of als toeschouwer.

2. SPORT ALS MIDDEL

Het benutten van de maatschappelijke waarde van sport en bewegen.

Wij concentreren ons op vijf thema's van Sportakkoord II ([hoofdstuk 4](#)) en plaatsen deze binnen een Hilversumse context. Op deze manier zorgen we voor herkenbaarheid tussen landelijk en lokaal beleid en laten we nadrukkelijk ruimte voor maatwerk en een lokale invulling.

1. Inclusie en diversiteit

In Hilversum kan iedereen meedoen en iedereen doet mee. We zetten in op sport en bewegen als doel en als middel om groepen in beweging te krijgen.

2. Sociaal veilige sport

Een basis waar iedereen veilig en met plezier kan sporten en sport kan beleven.

3. Vitale sportaanbieders

Door een kwalitatief, veilig en toegankelijk sportaanbod voor iedereen houden we Hilversummers aan het bewegen en vergroten we de maatschappelijke effecten.

4. Vaardig in bewegen

Een betere motorische ontwikkeling van de jeugd en het veilig blijven bewegen in alle levensfasen.

5. Ruimte voor sport en bewegen

Een toekomstbestendige infrastructuur nodigt- en daagt iedereen uit tot sporten en bewegen, ook in de publieke buitenruimte.

De missie en thema's geven een stip aan de horizon en helpen keuzes te maken. We kijken vooruit en hebben – mede door een uitgebreide participatie – nagedacht over een concretere invulling voor de komende jaren.

3. TOTSTANDKOMING NIEUWE NOTA EN EEN TERUGBLIK

Om koers te bepalen is het allereerst goed om te weten waar de gemeente Hilversum nu staat op het gebied van sport en bewegen, en waar we vandaan komen. We blikken hiervoor kort terug op voorgaand beleid waaronder de Nota Sport en bewegen Hilversum 2016-2020, het lokaal Sportakkoord Hilversum 2020-2022 en het Preventieakkoord Hilversum 2021-2023. Ook kijken we in dit hoofdstuk naar het brede participatieproces dat we hebben uitgevoerd. Hiermee wilden we kansen signaleren en verbindingen leggen. We gaan het nieuwe beleid immers uitvoeren met de partners in het sportveld en met aansluiting op andere beleidsterreinen.

3.1 RELEVANT BELEID

In 2023 is 'Wij zijn Hilversum - Onze sociale visie 2023-2033' door de raad vastgesteld. Gezondheid, veiligheid en de sociale basis hebben hierin een belangrijke plek gekregen. Sport, bewegen en de fysieke en mentale gezondheid zijn nauw met elkaar verbonden. Het nieuwe beleidskader Jeugd en het beleidskader WMO hebben meerdere raakvlakken met sport en bewegen, en vallen ook onder de visie. Sport en bewegen is bijvoorbeeld belangrijk voor het werken aan een sterke sociale basis. De Visie Openbare Ruimte, het Programma Groen Hilversum 2040 en het Programma Groen 2023-2026 Uitvoeringsprogramma geven invulling aan de openbare ruimte en de wijze waarop deze sporten en bewegen stimuleert.

Daarnaast zijn er de uitvoeringsagenda Lokale Inclusie 2023-2026, uitvoeringsnotitie Buurten 3.0, en Uitvoeringsprogramma Mobiliteit 2040 die van invloed zijn op de mogelijkheid tot sporten en een goede bereikbaarheid van sportaccommodaties. Tot slot is de Omgevingsvisie Hilversum 2040 in vergevorderd stadium tijdens het schrijven van deze nota. In de Omgevingsvisie wordt het belang van sport en bewegen benoemd. Deze sport- en beweegnota geeft hier verder uitwerking aan.

3.2 EEN BREED PARTICIPATIEPROCES

Eind 2022 is gestart met de voorbereidingen voor het nieuwe sportbeleid. Daarbij hoorde een breed intern- en extern participatietraject. In dit participatietraject zijn raadsleden, sportverenigingen, uitvoerende partners, andere beleidsterreinen en inwoners betrokken.

- **Netwerkbijeenkomst:** inspiratie door uitvoerende partners sport en bewegen.
- **Verenigingsmonitor:** enquête onder buiten- en binnensportverenigingen (respons 62%).
- **Sportontmoeting Hilversum:** dynamische brainstorm met verenigingen, onderwijs, partners sport en bewegen, inwoners en raadsleden.
- **Beeldvormende sessie:** interactieve sessie met raadsleden over diverse thema's en ontwikkelingen op het gebied van sport en bewegen.
- **Werkveldgesprekken:** interviews over invulling sport- en beweegbeleid met partners zoals buurtsportcoaches van Bink kinderopvang en Team Sportservice, Versa Welzijnswerk en Hilversummers.nl.
- **Interne gesprekken:** interviews met relevante beleidsterreinen zoals WMO, jeugd, onderwijs, gezondheid, Programma Groen, economie, vastgoed en ook de Hilversumse wijkregisseurs.

Uit de gesprekken kwam het belang van een laagdrempelig aanbod voor verschillende doelgroepen vaak naar voren. Ook is in de participatie benadrukt dat sportverenigingen in Hilversum een belangrijke rol vervullen om mensen langdurig in beweging te houden. Door sportverenigingen te ondersteunen worden ze toekomstbestendig en kunnen ze een rol spelen bij het in beweging krijgen van nieuwe doelgroepen. Tot slot was de vindbaarheid van alle sport- en beweegmogelijkheden, en welke ondersteuning er is, een veelgehoord geluid. In hoofdstuk vijf geven we per thema kort aan welke relevante informatie uit de participatiesessie is gekomen.

3.3 TERUGBLIK SPORT EN BEWEGEN HILVERSUM 2016-2023

De afgelopen jaren hebben we door onze inzet op sport en bewegen mooie ontwikkelingen in gang gezet en goede resultaten bereikt. De nota Sport en bewegen Hilversum 2016-2020, het lokaal Sportakkoord Hilversum 2020-2022 en het Preventieakkoord Hilversum 2021-2023 vormde hiervoor de basis. Het participatieproces heeft ons veel waardevolle inzichten in gegeven in de opbrengsten. We kijken kort terug op de resultaten en leerpunten uit de periode 2016 tot en met 2023 en koppelen deze gelijk aan de vijf thema's uit het Sportakkoord II. Op deze manier levert dit een helder vertrekpunt op voor deze Sport- en Beweegnota. Dit geeft ons inzichten voor een goed startpunt bij de uitwerking van de verschillende onderdelen in [hoofdstuk 5](#).

3.3.1 Inclusie en diversiteit

De inzet op kwetsbare doelgroepen is vol in ontwikkeling. Op verschillende manieren zorgen we dat deze mensen niet buiten de boot vallen. Hierbij richten we ons op het in beweging krijgen én houden van mensen, en op mentale en fysieke gezondheidsbevordering.

Sinds 2014 zetten we buurtsportcoaches in, mede vanuit de Brede Regeling Combinatiefuncties (BRC). De uitvoering gebeurt – in tevredenheid – door onze partners Bink kinderopvang, Stichting Hilversumse Meent en Team Sportservice ([bijlage 1](#)). De buurtsportcoaches richten zich op doelgroepen die niet vanzelf sporten of bewegen. De regiomedewerker aangepast sporten helpt bij het vinden van een passende sportaanbieder en het opzetten van nieuw sportaanbod voor mensen met een beperking. Mede vanuit het Preventieakkoord zijn er drie leefstijlloketten opgezet waar inwoners advies kunnen krijgen. De buurtsportcoaches Wandelen brengen op een laagdrempelige manier Hilversummers in beweging en zorgen ervoor dat nieuwe wandelcoaches worden opgeleid.

Voor gezinnen met weinig geld is er het Jeugdfonds Sport & Cultuur. Dit fonds vergoedt de contributie en sportmaterialen voor kinderen aan de sportaanbieder. Ook is er het zwemvangnet om deze kinderen hun zwemdiploma A te laten behalen.

De in 2016 gestarte JOGG-aanpak (Jongeren op Gezond Gewicht) in Hilversum werpt zijn vruchten af. Onder andere scholen, kinderopvangorganisaties, Versa Welzijn, sportverenigingen en speelplaatsen besteden aandacht aan het thema meer bewegen en gezonde voeding.

Sportevenementen brengen inwoners in beweging. De subsidieregeling voor kleine, middelgrote en grote sportevenementen zorgt ervoor dat jaarlijks ongeveer twintig evenementen worden gesubsidieerd. Het evenement Hilversum Actief laat organisaties hun aanbod presenteren en beleven op het Marktplaats. De Hilversum City Run heeft elk jaar duizenden deelnemers van jong tot oud.

3.3.2 Sociaal veilige en gezonde sport

In Hilversum kijken we vanuit een bredere context naar sociaal veilig en gezond sporten. Voor een gewenste sportcultuur leggen we vier accenten: rookvrij, verantwoord alcoholgebruik, gezonde voeding en een pedagogisch klimaat binnen een sociaal veilige omgeving.

De samenwerking tussen de GGD Gooi en Vechtstreek en JOGG Hilversum is de afgelopen jaren versterkt. Er is samen met sportclubs gewerkt aan een gezonde sportomgeving. Het pedagogisch sportklimaat stond regelmatig op de agenda bij het sportoverleg. Het was ook een thema tijdens een Sportontmoeting Hilversum en de theatersessie Positief Coachen. Vanuit Centrum Veilige Sport Nederland zijn een aantal sportaanbieders ondersteund om een sociaal veilig sportklimaat op hun vereniging vorm te geven, bijvoorbeeld door gebruik te maken van de Regeling Gratis VOG (Verklaring Omtrent het Gedrag). Ondanks dat er stappen zijn gezet, voldoen veel sportverenigingen nog niet aan alle basiseisen sociale veiligheid die vanuit [NOC*NSF](#) zijn gesteld.

3.3.3 Vitale sportaanbieders

De gemeente Hilversum heeft intensief contact met de sportverenigingen. Zo faciliteren we een zeswekelijks Sportoverleg. Daarnaast vindt twee keer per jaar de Sportontmoeting Hilversum plaats, waarbij altijd een thema centraal staat. En zo'n zes keer per jaar brengen we de nieuwsbrief 'Sport in Beweging' uit.

In samenwerking met NOC*NSF is de gemeente Hilversum in 2019 gestart met een vierjarig traject van verenigingsondersteuning. Meer dan dertig verenigingen hebben hier gebruik van gemaakt. In 2023 is besloten de samenwerking tot en met 2026 te verlengen. Uit de in 2023 gehouden verenigingsmonitor blijkt dat nog niet alle verenigingen hun weg naar het (landelijk) subsidieaanbod of de ondersteuningsmogelijkheden weten te vinden.

3.3.4 Vaardig in bewegen

Goede motoriek helpt blessures voorkomen, stimuleert de hersenen en zorgt voor meer plezier in bewegen met een langere sportdeelname tot gevolg. We vinden het belangrijk dat kinderen van jongs af aan goed leren bewegen. Buurtsportcoaches richten hun activiteiten in het bijzonder op de wijken en scholen waar kinderen minder vanzelfsprekend aan sport doen. Op deze manier zorgen ze voor extra beweegmomenten voor deze kinderen.

Vanuit de middelen van het Sportakkoord en het Nationaal Programma Onderwijs is budget beschikbaar gesteld voor het verbeteren van de motoriek van leerlingen. Voorbeelden hiervan zijn het project Motorische Remedial Teaching en de Dynamische Schooldag. Vanaf schooljaar 2023-2024 zijn in het basisonderwijs twee lesuren bewegingsonderwijs verplicht. Het voldoen aan deze verplichting, en de kwalitatieve invulling hiervan, is een behoorlijke uitdaging voor scholen.

Het is van belang om de motoriek ook op latere leeftijd op niveau te houden. Dit zorgt ervoor dat mensen langer in goede gezondheid verkeren en voorkomt valongelukken. Mede vanuit het Preventieakkoord is in 2022 gestart met het organiseren van drie fitheidstesten per jaar voor senioren in Hilversum. Aan de hand van de uitslagen krijgen deelnemers een gericht beweegadvies. Hier ligt een duidelijke relatie met het sociaal domein zoals het bevorderen van de zelfredzaamheid en tegengaan van eenzaamheid.

3.3.5 Ruimte voor sport en bewegen

Sportfondsen Hilversum is sinds augustus 2022 verantwoordelijk voor de exploitatie van de gemeentelijke binnensportaccommodaties en het zwembad. De gemeente is met zowel gebruikers als de exploitant in overleg om aan de hand van ervaringen afstemming te zoeken in de onderlinge verwachtingen.

[Stichting Sport Investerings Fonds Hilversum](#) (SIF) is eind 2018 opgericht in samenwerking met de gemeente Hilversum. Omdat de gemeente Hilversum garant staat voor het SIF kunnen deelnemende sportverenigingen met een eigen accommodatie leningen tegen lagere rentepercentages aangaan. Deze leningen stellen de sportverenigingen in staat om te verduurzamen, hun accommodatie te vernieuwen of te renoveren.

Sport NL Groen heeft verschillende sportaanbieders geadviseerd welke stappen ze kunnen zetten om hun accommodatie te verduurzamen.

De beweegvriendelijke omgeving in Hilversum komt steeds meer op de kaart te staan door gemeentelijke besluitvorming bij de Omgevingsvisie, de Mobiliteitsvisie, Visie Openbare Ruimte en het Programma Groen met daarin het vergroenen van twintig speelplekken.

Met de komst van het Bibian Mentel Playground, het skateplein op het Arenapark, het calisthenics park naast het Cruyff Court in Hilversum Noordoost en de realisatie van watertappunten bij meerdere speelvoorzieningen zijn de beweegmogelijkheden vergroot.

4. HET BELANG VAN SPORTEN EN BEWEGEN

In de eerste plaats biedt sport en bewegen dagelijks heel veel mensen plezier. Aan de sporters zelf, maar ook aan toeschouwers en vrijwilligers. Alleen al in Hilversum zijn 24.009 inwoners lid van een sportvereniging (KISS rapportage NOC*NSF 2022). Sport vergroot ook de gemeenschapszin, leidt tot nieuwe sociale relaties en versterkt bestaande banden door bijvoorbeeld de organisatie van [sportevenementen](#). Vanuit de SROI van sport en bewegen weten we dat wanneer iemand structureel sport of beweegt, dit tot [75.000 euro](#) aan maatschappelijke waarde per persoon kan opleveren op het gebied van gezondheid, sociale contacten en arbeid.

Een groot deel van het sporten en bewegen vindt plaats op eigen gelegenheid in de openbare ruimte. Het beweegvriendelijk inrichten van de openbare ruimte werkt stimulerend en heeft ook andere voordelen. Het vergroot de verkeersveiligheid, draagt bij aan een schoner milieu en klimaatadaptatie, helpt chronische aandoeningen zoals obesitas te voorkomen en bevordert de mentale gezondheid en het welzijn van de inwoners. Tot slot kan een beweegvriendelijke omgeving bijdragen aan gebiedsmarketing en een uitnodigend vestigingsklimaat, doordat het zorgt voor een aantrekkelijke en bereikbare woon-, werk- en leefomgeving.

4.1 TRENDS EN ONTWIKKELINGEN

Als we zo veel mogelijk mensen in beweging willen krijgen, moeten we inspelen op trends en ontwikkelingen in de samenleving op het gebied van sport en bewegen. Op deze manier sluiten we met het beleid en de uitwerking ervan het beste aan op de huidige en toekomstige behoeften.

4.1.1 Inwoners

Hilversum groeit naar verwachting van 94.000 inwoners in 2024 naar zo'n 97.000 inwoners in 2040. Net als in de rest van Nederland vergrijsd ook Hilversum en is er sprake van buitenlandse migratie. De gemiddelde leeftijd stijgt van 42,5 jaar in 2023 naar 55 in 2040. Er komen in aantallen en naar verhouding meer ouderen, vooral mensen boven de 75. Het aantal 60+ers gaat van 36 naar 41%, de groep oudere ouderen van 14 naar 20%. Naar verwachting neemt ook het aantal basis- en middelbare schoolleerlingen toe. Het aantal migranten stijgt mede door de oorlog in Oekraïne in een verhoogd tempo.

Twee opvanglocaties in Hilversum bieden ruimte aan ongeveer [duizend vluchtelingen](#). Het gemiddeld aantal huishoudens dat vier jaar of langer tot de lage-inkomensgrens behoort ligt in Hilversum met [2% hoger](#) dan het Nederlands gemiddelde.

4.1.2 Gezondheid

De sociaal-economische gezondheidsverschillen tussen de verschillende groepen in Nederland worden [steeds groter](#). Overgewicht gaat samen met [tal van ziektes](#) zoals diabetes type II, kanker en hart- en vaatziekten. In Hilversum had in 2020 bijna 46% van de inwoners overgewicht terwijl dat landelijk in 1990 nog [onder de 32%](#) lag. Het aantal mensen met mentale problemen ligt in Hilversum boven het Nederlands gemiddelde. De coronacrisis en hoge inflatie in 2022 en 2023 hebben het mentale welzijn nog verder onder druk gezet.

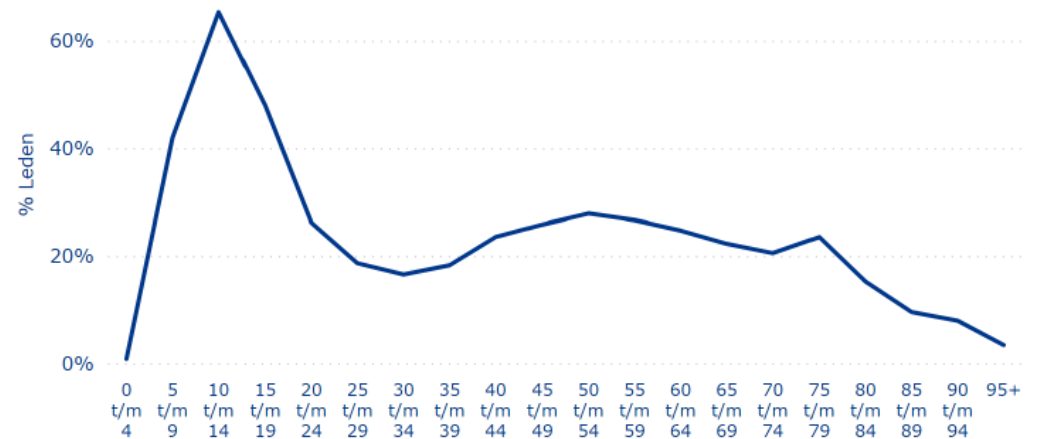
Voldoende bewegen heeft een positief effect op het tegengaan en voorkomen van deze gezondheidsproblemen. Goed en veilig kunnen bewegen is daarbij essentieel. Toch zien we dat kinderen en jongeren minder bewegen en dat hun motoriek achteruitgaat. Maar liefst [33 procent](#) van de kinderen tussen 9 en 12 jaar scoort onvoldoende op hun bewegingsvaardigheid. Het aantal valongevallen met ziekenhuisopname in Hilversum onder 65-plussers ligt [ruim 30% hoger](#) dan in de rest van Nederland met alle gevolgen van dien.

4.1.3 Sport en bewegen

Om de kans op mentale en lichamelijke gezondheidsproblemen te verkleinen, wil de Nederlandse overheid dat 75% van de bevolking in 2040 aan de beweegrichtlijn voldoet. Ondanks dat Hilversum met 50,6% boven het Nederlands gemiddelde ligt, geeft dit een flinke uitdaging.

Er is een groeiende behoefte aan flexibiliteit. Het ongeorganiseerd sporten (niet lid van een sportvereniging) neemt toe en bedroeg [63% van het totaal](#) in 2022. In de periode van 2001 tot 2022 is de populariteit van fitness (14% vs 24%), hardlopen (5% vs 10%), wandelen (1% vs 5%) en fietsen (2% vs 4%) sterk [toegenomen](#). Goede voorzieningen om te bewegen in de openbare ruimte worden hiermee, ook in Hilversum steeds belangrijker. Voor de jeugd zie je dat terug in een groeiende populariteit van urban sports zoals 3x3 basketball en de Bibian Mentel pumptrack op sportpark Loosdrecht.

Het lidmaatschap bij een sportvereniging is in Hilversum het hoogst in de leeftijdscategorie 10 t/m 14 jaar (66,9%), daarna neemt deze af tot 16,1% voor de leeftijdscategorie 30 t/m 34 jaar om vanaf 35 t/m 39 jaar (17,9%) weer toe te nemen (zie ook afbeelding 3).

Afbeelding 3: Ledenpercentage gemeente Hilversum 2022 (26,2% gemiddeld) Bron: KISS cijfers NOC*NSF

Sportbonden en sportverenigingen spelen langzaam maar in op de groeiende behoefte aan flexibiliteit door hun aanbod anders te organiseren. De opkomst van padel is hier een voorbeeld van. Het blijkt dat als niet-sporters eenmaal gaan sporten bij een sportvereniging het commitment hoog is (bron: [NOC*NSF, sportgedrag in Nederland 2023](#)).

4.1.4 Politieke ontwikkelingen

Na het Nationaal Sportakkoord 'Sport verenigt Nederland' is op 1 april 2023 Sportakkoord II 'Sport versterkt' van start gegaan. Het Sportakkoord heeft als doel om vanuit een samenwerking binnen de hele sector de sport toekomstbestendig te maken en om te gaan met de kansen en uitdagingen. Het Sportakkoord valt onder het brede [Gezond en Actief Leven Akkoord \(GALA\)](#) met als doel de gezondheid van alle inwoners van Nederland te verbeteren. Samen met de vernieuwde Brede Regeling Combinatiefuncties (waar de buurtsportcoaches en cultuurcoaches onder vallen) zijn deze ondergebracht binnen één Brede Specifieke Uitkering (Brede-SPUK). Dit vergroot de gezamenlijke aanpak en kansen op meer integraliteit.

Deze ontwikkeling sluit aan op het Coalitieakkoord Hilversum 2022-2026 'Hilversum koesteren'. Hierin geeft het college aan dat sport en bewegen steeds belangrijker wordt in de aanpak van maatschappelijke opgaven als overgewicht en eenzaamheid. Omdat sport, bewegen en welzijn in elkaars verlengde liggen wil het college deze meer met elkaar verbinden.

4.2 DE SITUATIE IN HILVERSUM

Voor een effectieve besteding van middelen en capaciteit is het goed om de verschillen tussen de wijken in kaart te brengen. Dit helpt bij het maken van keuzes en maakt evalueren mogelijk aan de hand van maatschappelijke effecten. Ondanks dat de cijfers uit 2020 dateren geeft de Gezondheidsmonitor Volwassenen en Ouderen 2020 de beste inzichten op wijkniveau (tabel 1).

Op landelijk niveau zien we dat de sportdeelname van mensen met een beperking ver achter blijft op de sportdeelname van mensen zonder beperking. Zo is 8% van de volwassenen (18-79 jaar) met een of meer lichamelijke beperkingen lid van een sportvereniging terwijl dit bij volwassenen zonder beperking 24% is (bron: [Mulierinstituut](#)). Het mag worden aangenomen dat ook in Hilversum deze verschillen groot zijn.

	AANTAL MENSEN > 18 JAAR PER GEBIED										
	ZUIDWEST 7.213	ZUID 13.471	ZUIDOOST 7.744	CENTRUM 8.168	OOST 16.318	NOORDOOST 8.680	NOORDWEST 5.827	HILVERSUMSE MEENT 3.307	LANDELIJK GEBIED 479	GEMEENTE HILVERSUM 71.207	NEDERLAND 14.184.950
BEWEEGRICHTLIJN	44	51,6	49,5	56,5	51,9	48,4	51,3	48	47,3	50,6	49,9
DOET MINSTENS 1 KEER PER WEEK AAN SPORT	45,9	53,2	53	53,8	48,9	46,8	60	47,6	52,9	51	48,9
LIDMAATSCHAP SPORTVERENIGING vanuit NOC*NSF KISS rapportage met data 2022	24,7	28,3	33,4	18,6	21,2	21	44,6	24,2	35,4	26,2	24,2
OVERGEWICHT	49,8	44,1	44	41,8	47,6	49,5	39,4	50,6	46,1	45,8	50,8
GOED/ZEER GOED ERVAREN GEZONDHEID	76,3	80,8	80,4	81,2	78,6	76,1	84,3	78,5	83,6	79,5	78,4
EENZAAM	48,3	46,3	46,5	52,4	49,1	51	41,8	44,8	40,7	48	47
(HEEL) VEEL STRESS	16,9	18,6	17,7	22,8	20,4	20,4	15,4	14,3	14,7	19	17,9

Tabel 1:

Kerncijfers gemeente Hilversum op basis Gezondheidsmonitor Volwassenen en Ouderen 2020, GGD's/CBS/RIVM ([bewerking obv SMAP-methodiek, RIVM](#))

- Score van wijk lager dan Hilversums gemiddelde
- Score van gemeente Hilversum lager dan Nederlands gemiddelde
- Score van gemeente Hilversum hoger dan Nederlands gemiddelde
- A Score van wijk verschilt 2,5% of meer (2% of meer bij '(Heel) veel stress') t.o.v. het meest gunstige gemiddelde (Nederlands of Hilversums)

5. DE HILVERSUMSE SPORT- EN BEWEEGAANPAK

Sport en bewegen zorgt voor veel plezier, en zoals we eerder hebben kunnen lezen zijn er veel meer voordelen aan een leven lang sporten en bewegen. We hebben in beeld wat de afgelopen jaren in Hilversum is gedaan en bereikt op het gebied van sport en bewegen. Daarnaast is duidelijk welke trends en ontwikkelingen er spelen die op dit gebied van invloed zijn. Met deze kennis gaan we de komende jaren hard aan de slag met de volgende doelstelling:

IN 2030 VOLDOET 60% VAN DE HILVERSUMPERS AAN DE BEWEEGRICHTLIJN.

Zoals in het coalitieakkoord benoemd liggen sport, bewegen en welzijn in elkaars verlengde. Ook op landelijk niveau vindt deze verbinding steeds nadrukkelijker plaats. Het Sportakkoord II is als bewuste keuze verwerkt als onderdeel in GALA. GALA kent daarbij voor gemeenten één enkele landelijke financiering in de vorm van een [Brede-SPUK](#). Met deze nota zetten we daarom zowel in op 'sport als doel' én 'sport als middel' (zie ook [2.3 Hoe gaan we aan de slag](#)). Om de effecten van het beleid zo groot mogelijk te maken baseren we de keuzes op drie onderdelen.

Ten eerste willen we de voorwaarden om te kunnen sporten en bewegen en daar plezier aan te beleven verbeteren. Dat betekent aandacht hebben voor sportverenigingen, mensen, organisaties, cultuur en voorzieningen in de sport. Hiermee werken we aan een stevig fundament voor duurzame sport- en beweegparticipatie.

Daarnaast willen we een groter bereik realiseren. Daarmee bedoelen we dat meer mensen zich aangesproken en uitgenodigd voelen om te gaan sporten en sport te beleven, bijvoorbeeld door drempels te verlagen, mensen te prikkelen en meer succesverhalen te delen.

Als laatste zetten we in op de waarde van sport voor de maatschappij. Dit uit zich in: energie, plezier en zingeving in het dagelijks leven door en van de sport zelf. Sporten draagt bij aan het tegengaan van eenzaamheid en kansengelijkheid, en het bevorderen van de fysieke en mentale gezondheid. Dit doen we niet alleen, maar samen met onze partners in het veld, sportverenigingen, inwoners en in samenwerking met andere beleidsterreinen. De looptijd tot 2030 geeft de mogelijkheid concreet te zijn en tegelijkertijd verder vooruit te kijken. Dit geeft richting en duidelijkheid aan iedereen die betrokken is en actief is in het veld van sport en bewegen.

Vijf thema's uit het Sportakkoord II staan centraal in dit sportbeleid. Hiermee sluiten we aan op de landelijke aanpak, vertaald naar onze aanpak op lokaal niveau.

De thema's zijn:

1. Inclusie en diversiteit
2. Sociaal veilige sport
3. Vitale sportaanbieders
4. Vaardig in bewegen
5. Ruimte voor sport en bewegen

Bij elk van deze thema's beschrijven we in dit hoofdstuk wat we hier in Hilversum onder verstaan, wat we al gedaan hebben en welke uitdagingen we zien. We benoemen onze ambities voor de komende zes jaar en de belangrijkste opbrengsten uit de participatiesessies. Daarbij maken we concreet wat we hiervoor willen gaan doen en met wie.

De resultaten en effecten van de verschillende onderdelen monitoren we kwalitatief en kwantitatief. Bij alle nieuwe initiatieven maken we resultaatafspraken en leggen we doelen vast. Deze afspraken gebruiken we om inzicht te krijgen in de opbrengsten en om zo nodig bij te sturen.

5.1 INCLUSIE EN DIVERSITEIT: IEDEREEN KAN MEEDOEN EN MEEDOEN DOOR BEWEGING.

Iedere Hilversummer een leven lang plezier in sporten en bewegen zonder hinder. Dat zou vanzelfsprekend moeten zijn. Het thema 'Inclusie en diversiteit' gaat in eerste instantie over een toegankelijke en laagdrempelige sector, waarin iedereen die mee wil doen daadwerkelijk mee kan doen. Daarnaast gaat het ook over het stimuleren van groepen mensen voor wie sporten en bewegen minder vanzelfsprekend is, zoals senioren, mensen met een migratieachtergrond, mensen met een lage sociaal-

economische status, of mensen met een beperking. Op de derde plaats zetten we sport en bewegen samen met andere beleidsterreinen gericht in om een maatschappelijke bijdrage te leveren. Zoals het verbeteren van de gezondheid en het tegengaan van eenzaamheid. Een blijvende deelname vergroot daarmee ook de beweegparticipatie. Hier leggen we nadrukkelijk de link naar de doelen van andere beleidsterreinen en de aanpak binnen GALA.

Tot slot werken we aan een aantrekkelijk Hilversum met een sportief imago. Dit doen we door de organisatie van kleinschalige tot grote en aansprekende sportevenementen. Deze evenementen inspireren, verbinden inwoners en nodigen uit tot meedoen.

5.1.1 Startpunt

In Hilversum werken buurtsportcoaches wijkgericht door de organisatie van divers sport- en beweegaanbod, advisering en het coördineren van projecten in samenwerking met verschillende partners. De afgelopen jaren hebben ze een sterk netwerk opgebouwd en mooie resultaten geboekt. Tegelijkertijd zijn er kansen om nog meer Hilversummers van dit aanbod gebruik te laten maken. Ook is er nog winst te behalen in de verbinding met sportverenigingen en het verder betrekken van maatschappelijke organisaties. Op dit moment wordt niet volledig gebruikgemaakt van de mogelijkheden die de Brede Regeling Combinatiefuncties 2023- 2026 (BRC) biedt. Vanuit deze regeling zijn extra buurtsportcoaches mogelijk bij voldoende cofinanciering door de gemeente Hilversum.

De inzet op kwetsbare doelgroepen is volop in ontwikkeling. Het 'lokaal Sportakkoord Hilversum 2020-2022' en het 'Preventieakkoord Hilversum 2021-2023' hebben hier een grote rol in gespeeld.

Met het Sportakkoord II en GALA wordt deze beweging doorgezet. De contributie en sportattributen voor kinderen uit gezinnen met weinig geld worden via het Jeugdfonds Sport & Cultuur aan de sportaanbieders vergoed. Via het zwemvangnet kunnen deze kinderen hun zwemdiploma A behalen.

De regiomedewerker aangepast sporten van Team Sportservice ondersteunt bij het ontwikkelen van sport- en beweegactiviteiten en het vinden van een passende sportaanbieder in de buurt voor mensen met een beperking. De wandelcoaches en verschillende leefstijlketten zorgen voor meer laagdrempelig aanbod en het verwijzen hiernaar. Meerdere sportverenigingen hebben aanbod opgezet voor nieuwe doelgroepen zoals mensen met een beperking of ouderen. De uitdaging blijft hoe we ervoor kunnen zorgen dat nog meer mensen in een kwetsbare posities gebruikmaken van de vele sport- en beweegmogelijkheden.

5.1.2 Hilversumse ambities

Binnen dit thema geven wij de komende jaren acties vorm aan de hand van de volgende ambities:

1. Iedereen die wil sporten of bewegen heeft de mogelijkheid om in beweging te komen.
2. Alle Hilversummers zijn zich bewust van het belang tot voldoende bewegen en gezonde voeding.
3. Aansprekend aanbod verlaagt de drempel voor iedereen die nog niet voldoet aan de beweegrichtlijn.
4. Doelgroepen brengen we in beweging door de gerichte inzet van sport als middel.
5. Hilversum is bruisend en heeft een sportief imago voor elke inwoner.

5.1.3 Belangrijkste uitkomsten participatie

Aanvullend op de analyse zijn tijdens de verschillende vormen van participatie de volgende aandachtspunten en suggesties voor dit thema naar voren gekomen:

- Behoud en uitbereiding van laagdrempelige activiteiten voor verschillende doelgroepen.
- Meer laagdrempelig aanbod voor 13-20-jarigen, want daar begint de uitstroom, en aanbod dat (extra) geschikt is voor vluchtelingen.
- Ontwikkelen van aanbod specifiek gericht op meisjes, en hier ook rekening mee houden bij de ontwikkeling van de buitenruimte en spelvoorzieningen ([zie hoofdstuk 5.5](#)).
- Het thema 'Inclusie en diversiteit' verbinden met het ontwikkelen sport in de buitenruimte ([zie hoofdstuk 5.5](#)) waardoor meer laagdrempelige mogelijkheden ontstaan.
- Positieve Gezondheid gebruiken bij de benadering van het inzetten op sport als middel.
- Voldoende (nieuw) aanbod voor senioren, een groep die vanwege demografische ontwikkelingen stijgt.
- De samenhang tussen de werkzaamheden van de netwerkpartners vergroten zoals binnen het leefbaarheidsoverleg in de Hilversumse wijken.
- Verder ontwikkelen van het netwerk rondom zorg en bewegen.
- Co-creatie of het gebruik van focusgroepen zorgt voor meer betrokkenheid van de doelgroep.
- Zorgen voor een goede, en eenduidige communicatie van het aanbod, locaties, activiteiten en (ondersteunings)mogelijkheden.
- Stimuleren van sportief gedrag door middel van belonen op individueel of wijkniveau.
- Een Seniorenfonds Sport en Cultuur om sport voor iedereen financieel mogelijk te maken.
- Nieuw aanbod kan (financieel) worden ondersteund tijdens de opstart.
- Evenementen en/of activiteiten in de stad en in de wijken die inspireren of uitnodigen tot meer sporten en bewegen.

5.1.4 Wat gaan we doen

Buurtsportcoaches in alle wijken en gericht op specifieke doelgroepen

De buurtsportcoaches hebben een duidelijke meerwaarde. We zijn tevreden over de manier waarop ze in Hilversum aan het werk zijn. Deelnemers ervaren meer plezier in sporten en zien de toegevoegde waarde door meer samen in de buitenlucht te ondernemen. De komende jaren gaan we hier dan ook mee verder. We willen vanuit de activiteiten zorgen voor een doorstroming van deelnemers naar bestaand aanbod bij een sportaanbieder.

Nieuwe initiatieven borgen we door deze samen met onze partners op te zetten en te integreren bij organisaties. Hierdoor zorgen we voor een blijvend effect. Zo kunnen er vervolgens nieuwe initiatieven worden opgezet of ondersteund. De taken van de buurtsportcoach richten zich op *'zorgen voor en zorgen dat'*. Dit houdt in dat ze aan de ene kant zelf voor activiteiten en projecten zorgen. Tegelijkertijd hebben ze ook een belangrijke rol in het doorverwijzen naar sportverenigingen en het ondersteunen van nieuwe initiatieven en zorgen dat deze succesvol zijn.

We spelen in op jeugd in de middelbare schoolleeftijd omdat we zien dat vanaf deze leeftijd de sportdeelname terugloopt. Ook ontwikkelen we aanbod speciaal gericht op meisjes. Met het toenemende aantal oudere inwoners in Hilversum is het belangrijk dat er voor hen voldoende passend aanbod blijft en zij hierop gewezen worden. Op deze manier zorgen we ervoor dat ze fit, zelfredzaam en actief blijven.

Hier gaan we op de volgende manieren op inzetten:

- We werken tot 2026 gefaseerd toe naar de uitbreiding van het aantal functionarissen via de BRC, zoals buurtsportcoaches en cultuurcoaches. In de aanloop hier naartoe voeren we een evaluatie uit op de inzet en behaalde resultaten van de buurtsportcoaches. De evaluatie geeft ook duidelijkheid waar we dat moment op in willen zetten en wat we willen bereiken met de inzet van meer buurtsportcoaches. We trekken bij de inzet van de buurtsportcoaches gezamenlijk op met andere beleidsterreinen zoals jeugd, gezondheid en eenzaamheid. Op deze manier benutten we de rijksregeling optimaal en zorgen voor een zo groot mogelijke impact.
- Het aanbod van de buurtsportcoaches wordt de komende periode uitgebreid en verbreed met meer aanbod voor jongeren in de middelbare schoolleeftijd, meisjes en 65-plussers. Dit doen we onder andere door buurtsportcoaches die zich bijvoorbeeld richten op urban sports, fietsen of valpreventie.
- De samenwerking tussen buurtsportcoaches, scholen en sportverenigingen breiden we de komende jaren verder uit. Op deze manier willen we zo veel mogelijk kinderen kennis laten maken met de mogelijkheden tot bewegen en zorgen voor een blijvende sportdeelname.
- De buurtsportcoaches Gezonde leefstijl en Wandelen zorgen voor aanbod, fitheidstesten en beweegadvies voor volwassenen en oudere inwoners. Dit doen ze vanuit de invalshoek van [Positieve Gezondheid](#). Met de nieuwe GGD Gezondheidsmonitor 2024 toetsen we of onze specifieke inzet zich nog op de juiste wijken richt.

- Vanuit Jongeren op Gezond Gewicht Hilversum (JOGG) blijft de JOGG-regisseur samenwerken met lokale partijen, zoals basisscholen, buurtsportcoaches en sportverenigingen, om Hilversum zo gezond mogelijk in te richten. Hiermee willen we zorgen dat elke kind in staat is om gezonde keuzes te maken op het gebied van voeding, bewegen, water drinken en slapen.

Iedereen kan meedoen

We willen dat iedereen in Hilversum de mogelijkheid heeft om in beweging te komen. Dit doen we met de organisatie van laagdrempelig aanbod door de buurtsportcoaches, maar ook door het wegnemen van belemmeringen voor deelname aan sport en bewegen. Inwoners die niet met het reguliere aanbod kunnen meedoen door een beperking helpen we bij het vinden van een geschikte sport en we benutten kansen om dit aanbod te vergroten. Het is belangrijk dat alle kinderen de mogelijkheid hebben om te sporten en dat elk kind met het zwemdiploma A de basisschool verlaat. Daarom gaan we door met het zwemvangnet.

Hier gaan we op de volgende manieren op inzetten:

- Het regionale 'Samenwerkingsverband aangepast sporten' werkt aan het vergroten van de mogelijkheden om te sporten en bewegen voor mensen met een beperking. De regiomedewerker vervult een belangrijke rol bij het adviseren van een passende sport en het opzetten van nieuwe mogelijkheden bij sportaanbieders. De verschillende mogelijkheden worden onder de aandacht gebracht via de Sport- en Beweegwijzer van de regio het Gooi en de website [Uniek Sporten](#).

- We gaan verder met het Jeugdfonds Sport & Cultuur. Op deze manier kunnen Hilversumse kinderen meedoen aan het sport- en culturaanbod. Eventuele drempels worden zoveel mogelijk weggenomen doordat een intermediair de aanvraag doet. [Alle financiële mogelijkheden](#) brengen we actief onder de aandacht.
- Door de samenwerking tussen het Jeugdfonds Sport & Cultuur, Stichting Leergeld en de gemeente Hilversum hebben we een effectief zwemvangnet. We monitoren de resultaten van het vangnet doorlopend en stellen de werkwijze zo nodig bij.
- Volwassenen met een laag inkomen of een uitkering kunnen in Hilversum gebruikmaken van de [Activeringsregeling](#). Het budget van deze minimaregeling kan onder meer worden gebruikt voor sportactiviteiten. Met de uitvoering van de beleidsagenda armoede en schulden 2024-2030 vergroten we de bekendheid van de minimaregelingen. Dit doen we door de samenwerking met intermediairs, zoals buurtsportcoaches en huisartsen, te versterken. De intermediairs staan dicht bij de inwoners en kunnen snel doorverwijzen naar de juiste ondersteuning. Het doel hiervan is dat meer inwoners met een laag inkomen gebruikmaken van de Activeringsregeling om te gaan sporten en bewegen. We evalueren of het lukt om hiermee meer Hilversummers in beweging te krijgen.

De inzet van sport als middel

De kracht van sport zetten wij gericht in om bij te dragen aan het bereiken van maatschappelijke doelen. Een voorbeeld is Project Comeback dat topsporters inzet om de mentale gezondheid van middelbare scholieren te verbeteren. Ze delen hun levensverhaal en maken hiermee mentaal- en fysiek welzijn bespreekbaar.

Vanuit een win-wingedachte liggen er kansen voor de Hilversumse sportverenigingen om een maatschappelijke bijdrage te leveren. Met het programma De Derde Helft van SV Olympia '25 komen elke week senioren in beweging en ontmoeten ze elkaar. Dit bevordert het multifunctioneel gebruik van accommodaties, vergroot de bezetting en verbindt onderdelen van het sportbeleid met elkaar. Zo is er voordeel voor de club én komen meer Hilversummers in beweging. Buurtsportcoaches kunnen een rol spelen in het opzetten van de activiteit.

Hier gaan we op de volgende manieren op inzetten:

- Bij het uitbreiden van het aantal buurtsportcoaches zoeken we nadrukkelijk de verbinding met de doelen uit de sociale visie 'Wij zijn Hilversum'. We kijken integraal hoe de invulling van de werkzaamheden de grootste impact heeft.
- In 2024 wordt in Hilversum gewerkt aan nieuw gezondheidsbeleid. Gezondheid en sport zijn onlosmakelijk met elkaar verbonden. Sport heeft een preventieve werking en kan een grote bijdrage leveren aan het verbeteren van de gezondheid. Buurtsportcoaches kunnen een belangrijke rol spelen in het tegengaan van mentale- en fysieke gezondheidsklachten. De leefstijlketten de buurtsportcoaches Wandelen en de fitheidstesten zijn hier voorbeelden van. Binnen de thema's van GALA heeft sport een groot effect op het tegengaan van overgewicht, bij valpreventie en het verbeteren van de mentale gezondheid. We zijn eind 2023 gestart met een buurtsportcoach Valpreventie om het hogere percentage valongelukken terug te dringen. Bij de uitwerking van het nieuwe gezondheidsbeleid wordt gekeken wat sport kan betekenen om de doelstellingen te bereiken.

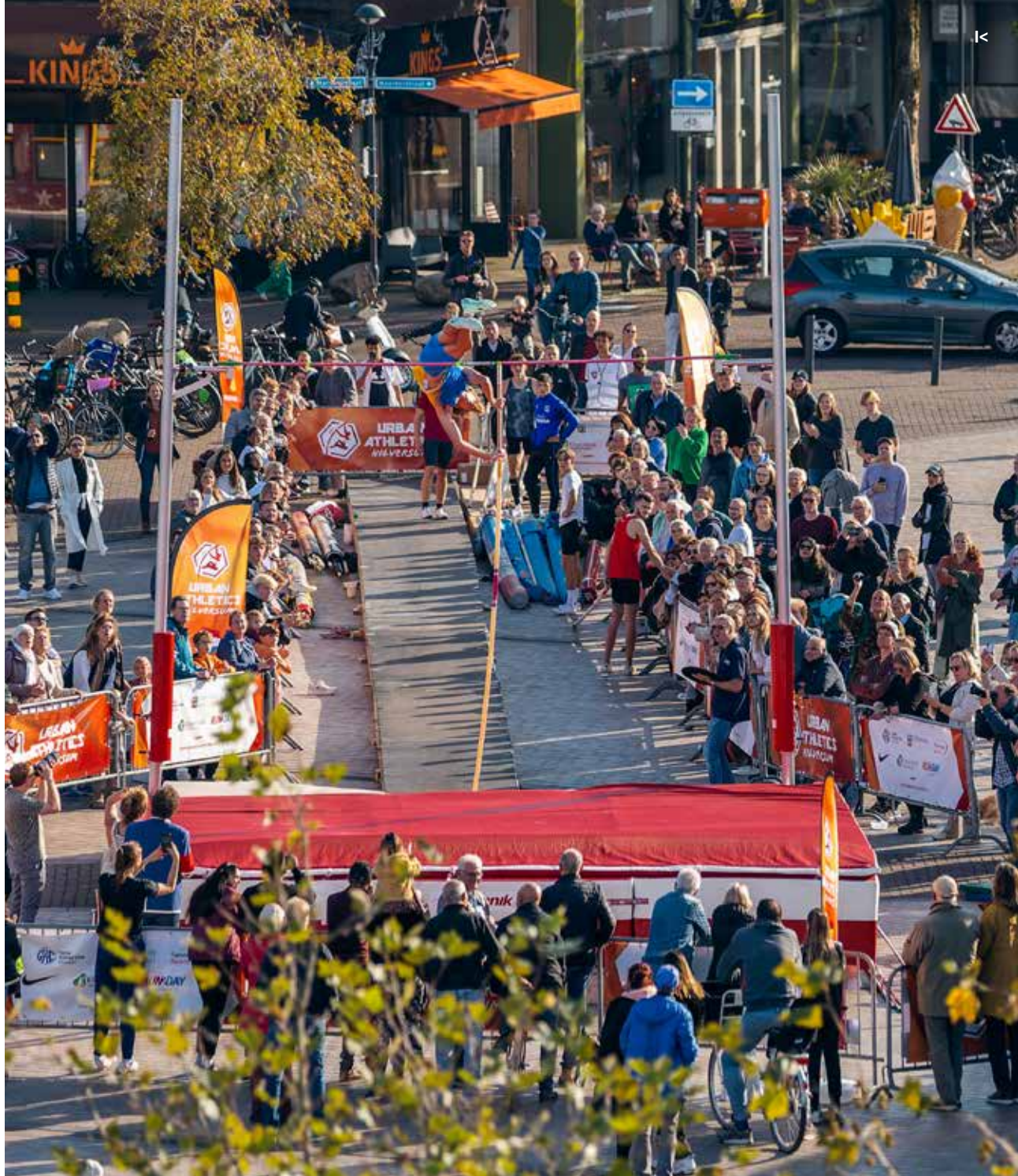
- Met de wijkregisseurs van Hilversum brengen we in kaart waar sport een bijdrage kan leveren om de leefbaarheid in de wijken te vergroten. Hiervoor gebruiken we inzichten uit de wijkmonitor.
- Buurtsportcoaches zijn ook de ogen en oren in de wijken. Door buurtsportcoaches aan te laten sluiten bij bestaande overlegstructuren, zoals het leefbaarheidsoverleg, verstevigen we het preventieve netwerk in de wijken. Samen wordt gekeken hoe om te gaan met signalen vanuit de wijk en welke rol sport daarin kan spelen.
- Aanvullend op de werkzaamheden van de buurtsportcoaches onderzoeken we kansrijke nieuwe trajecten zoals Project Comeback en een 3x3 Unites basketbal community om maatschappelijke doelen te bereiken.
- We stimuleren sportverenigingen om een bredere maatschappelijke rol te vervullen. Dit kan bijvoorbeeld door aanbod op te zetten voor nieuwe doelgroepen. Samen kijken we wat er nodig is om dit aanbod succesvol op te zetten. Uitgangspunt is dat het initiatief op redelijke termijn zelfstandig kan bestaan.

Kleinschalige en grote sportevenementen voor een levendige stad

Het organiseren van sportevenementen is een goede manier om het sportklimaat in Hilversum te verlevendigen. Sportevenementen dagen deelnemers uit het beste uit zichzelf te halen, bieden vermaak, werken verbindend en inspireren toeschouwers. Daarnaast geeft het de mogelijkheid om te laten zien wat er allemaal in de gemeente Hilversum te doen is.

Hier gaan we op de volgende manieren op inzetten:

- Tijdens Hilversum Actief krijgen Hilversumse organisaties de mogelijkheid hun aanbod te presenteren. Door het programma te ontwikkelen en combinaties te maken met andere evenementen willen wij nog meer inwoners, inclusief mensen met een beperking, en organisaties met dit evenement bedienen.
- De stimulering van kleine, middelgrote en grote sport- en beweeg-evenementen in Hilversum is effectief. Deze regeling richt zich alleen nog niet specifiek op gebruik vanuit de wijken. De nadere regeling 'subsidies sport- en beweegevenementen 2023-2024' evalueren we in 2024 en passen we waar nodig aan om dit effect te bereiken. Zorgen dat evenementen inspelen op inclusiviteit is een onderdeel van deze evaluatie en mogelijke aanpassing van de regeling.
- Voor grootschalige sportevenementen is in 2024, 2025 en 2026 budget beschikbaar vanuit het coalitieakkoord. Dit geeft mogelijkheden om naast de Hilversum City Run nieuwe evenementen in Hilversum te organiseren. Denk hierbij aan een toernooi Queen & King of the Court beachvolleybal of 3x3 pro-league basketbal met topsporters in 2024. Ook in de jaren na 2024 worden meer grootschalige sportevenementen in Hilversum georganiseerd. De evenementen moeten toegankelijk zijn voor alle Hilversummers. Bij de organisatie van een evenement leggen we verbinding met de Hilversumse sportaanbieders. Dit kan in de vorm van side-events waar toeschouwers worden uitgedaagd om mee te doen. Door het feestelijke en interactieve karakter van de evenementen vergroten we het sportieve imago van Hilversum en bruist de stad.

Sportontmoeting en Hilversumse Sportverkiezing

Voor het sportieve imago en de bewustwording van het belang van sport en bewegen moeten sportverenigingen, inwoners, organisaties en raadsleden op de hoogte blijven van relevante ontwikkelingen in de sport. Sporten en bewegen heeft veel voordelen, maar is in de eerste plaats vooral leuk om te doen. Geleverde sportprestaties en de vrijwillige inzet om dit mogelijk te maken dragen we een warm hart toe. Op deze manier willen we ook anderen inspireren.

Hier gaan we op de volgende manieren op inzetten:

- Met de Sportontmoeting Hilversum willen we iedereen uit de sport, en andere geïnteresseerden, inspireren. De Sportontmoeting gaat over het belang van sport en bewegen, waarbij altijd een actueel thema centraal staat. Ook stimuleren we hiermee onderling contact. De sportontmoeting blijven we tweemaal per jaar organiseren.
- Tijdens de Hilversumse Sportverkiezing vieren we elk jaar sportieve prestaties en zetten we de Sportvrijwilliger van het Jaar in het zonnetje.

Digitaal sport- en beweegplatform

In de gemeente Hilversum gebeurt veel op het gebied van sport, bewegen en gezondheid. Door het grote aantal betrokken partijen is de informatie versnipperd en soms lastig te vinden. We willen een centrale plaats creëren waar al het nieuws, lopende projecten, ondersteuningsmogelijkheden, financiële regelingen, evenementen, sportlocaties en het sport- en beweegaanbod in Hilversum makkelijk te vinden is. Hiermee wordt het platform dé plek met informatie over sport en bewegen in Hilversum. Zo willen we het bereik van de initiatieven en het sportieve imago van Hilversum vergroten.

Hier gaan we op de volgende manieren op inzetten:

- We ontwikkelen samen een digitaal sportplatform waar we alle communicatie op het gebied van sport in de gemeente Hilversum overzichtelijke bundelen. Bij het creëren van het platform betrekken we organisaties en gebruikers.

5.2 SOCIAAL VEILIGE SPORT: IEDEREEN KAN VEILIG, MET PLEZIER EN GEZOND SPORTEN EN SPORT BELEVEN

Sporten moet leuk, veilig, eerlijk en zorgeloos zijn. Plezier hebben in sport is de basis voor een leven lang sporten en bewegen. Het thema 'sociaal veilige sport' heeft als doel een basis te creëren waar iedereen veilig en met plezier kan sporten en sport kan beleven. We willen ervoor zorgen dat alle sportverenigingen aandacht hebben voor een veilige sportcultuur. Dat trainers het welzijn van het kind belangrijker vinden dan winnen en dat ouders langs de lijn positieve supporters zijn.

In Hilversum gaan we een stap verder. We zetten niet alleen in op een veilige sportsector, maar ook een gezonde sector. Daarbij hoort gezonde voeding, een geheel rookvrije omgeving en verantwoord alcoholgebruik.

5.2.1 Startpunt

Vanuit het 'lokaal Sportakkoord Hilversum' zetten we sinds 2020 in op een positief sportklimaat. Zo is eind 2022 de theatersessie Positief Coachen georganiseerd. Een ander onderdeel is de landelijke Regeling Gratis VOG (Verklaring Omtrent het Gedrag). Deze geeft sportverenigingen de mogelijkheid om gratis een VOG aan te vragen voor trainers van jeugd en kwetsbare doelgroepen. Daarnaast is op meerdere verenigingen een vertrouwenscontactpersoon (VCP) aangesteld. Dit zijn twee van de vier basiseisen sociale veiligheid vanuit [NOC*NSF](#). Het is van belang dat alle verenigingen actief met sociale veiligheid aan de slag zijn. In de praktijk zien we voorbeelden van verenigingen die hier goed uitvoering aan geven, terwijl het bij andere verenigingen nog in de kinderschoenen staat. De manier waarop Hilversumse sportverenigingen omgaan met de basiseisen sociale veiligheid verschilt dus nog enorm.

De pilot leeftijdscontrole verkoop alcohol is eind 2021 gestart. Uit de evaluatie is gebleken dat dit heeft bijgedragen aan een verbeterde naleving van de leeftijdscontrole.

Op basis hiervan is in 2023 besloten de pilot te verlengen. Dertien sportverenigingen deden mee aan deze tweede pilot en leverden een tegenprestatie op het gebied van een rookvrije sportomgeving, een gezonde sportkantine en een veilig sportklimaat. Er is bij de sportverenigingen veel belangstelling voor een vervolg in 2024.

5.2.2 Hilversumse ambities

1. Alle Hilversumse sportverenigingen zetten zich actief in voor een sociaal veilige sport en handelen bij excessen.
2. De sportverenigingen zijn een plek waar een gezonde leefstijl vanzelfsprekend is.

5.2.3 Belangrijkste uitkomsten participatie

Uit de brede participatie zijn de volgende aandachtspunten naar voren gekomen:

- Ondersteuning bij het opzetten van een veilig sportklimaat.
- Pedagogisch ondersteunen van trainers zoals Positief Coachen, clubkadercoach.

5.2.4 Wat gaan we doen

Basiseisen sociale veiligheid en pedagogisch klimaat

We willen dat alle Hilversumse sportverenigingen voldoen aan de basiseisen sociale veiligheid, en daarmee blijvend aandacht hebben voor een veilig sportklimaat. Bij sportverenigingen met een goed pedagogisch sportklimaat staat de ontwikkeling van (jonge) sporters centraal en is alles erop gericht het sportplezier te behouden. Het is belangrijk dat trainers zowel didactisch als pedagogisch bekwaam zijn.

Hier gaan we op de volgende manieren op inzetten:

- Sportverenigingen krijgen ondersteuning bij het werken aan een veilig sportklimaat. Dit doen we door het organiseren van inspiratiesessies, het bieden van maatwerkondersteuning en het opzetten van een netwerk van vertrouwenscontactpersonen. We maken een plan van aanpak om deze basiseisen bij alle sport- en beweegaanbieders op orde te hebben en samen afspraken te maken over gewenst gedrag. Waar mogelijk leggen we verbinding met de Hilversumse wijken zoals bij de aanpak Positive Behaviour Support in Hilversum Noordoost en bij de activiteiten van de buurtsportcoaches. Hierdoor gelden overall in de gemeente herkenbare omgangsnormen.
- Veel ouders van kinderen krijgen de vraag om trainer te worden of een team te coachen. Dit betekent vaak dat een ouder zonder diploma of ervaring ineens trainer of coach is. We zetten in op het verhogen van het plezier in sport door deze trainers, en ook gediplomeerde trainers, meer pedagogisch vaardig te maken. Dit doen we door ze begeleiding te bieden via een [clubkadercoach](#) (zie ook 5.3) en clubs te ondersteunen om te werken vanuit de filosofie van Positief Coachen.

Gezonde sportomgeving

We vinden het belangrijk dat de mensen die sporten zich in een gezonde sportomgeving kunnen bewegen. Sport vervult een belangrijke rol bij het stimuleren en activeren van een gezonde leefstijl. Naast een veilige sportomgeving stimuleren we ook het bieden van gezonde keuzes en verantwoord alcoholgebruik. Daarom willen we naast het bestaande aanbod ook gezonde alternatieven bieden.

Hier gaan we op de volgende manieren op inzetten:

- De JOGG-regisseur van Hilversum zet zich via Teamfit in voor een gezondere sport- en vrijetijdsomgeving. Dit gebeurt onder meer door een gezonder voedingsaanbod met water, fruit en een volkoren tosti. Daarnaast is er aandacht voor de thema's rookvrij en verantwoord alcoholgebruik binnen de sportomgeving. We willen in de gemeente Hilversum een volledig rookvrije sport in lijn met de ambities van NOC*NSF.
- De pilot leeftijdscontrole verkoop alcohol wordt jaarlijks geëvalueerd op het punt van verantwoord alcohol schenken en effectiviteit van de geleverde tegenprestaties. Samen met de sportverenigingen bespreken we of een vervolg pilot wenselijk is. Zo willen we ervoor zorgen dat sportverenigingen verantwoord alcohol schenken.
- Bij de organisatie van sportevenementen zetten organisatoren zich aantoonbaar in voor een gezonde sportomgeving. Dit betekent dat actief wordt ingezet op een rookvrije omgeving en dat verantwoord alcohol schenken en gezonde voeding centraal staan.

5.3 VITALE SPORTAANBIEDERS: EEN KWALITATIEF STERK EN TOEGANKELIJK SPORTAANBOD VOOR IEDEREEN

We willen dat aanbieders van sport en bewegen toekomstbestendig zijn zodat sport en bewegen voor iedereen toegankelijk en bereikbaar blijft. Het thema Vitale sportaanbieders is gericht op een kwalitatief sterk en toegankelijk sportaanbod voor iedereen. Niet iedere sportaanbieder weet nu in te spelen op ontwikkelingen als vergrijzing, individualisering en digitalisering.

We brengen focus aan op de onderdelen die echt belangrijk zijn voor kwaliteit en toegankelijkheid. Er zijn voldoende tools, programma's en initiatieven om sportaanbieders te vitaliseren. Onze inzet is om ze daadwerkelijk geïmplementeerd te krijgen en aanbieders daarmee te versterken. Ook worden sportaanbieders meer gestimuleerd om vraag en aanbod op wijk- of buurtniveau goed op elkaar te laten aansluiten en hierin zoveel mogelijk samen te werken.

5.3.1 Startpunt

Hilversum telt ongeveer zestig kleine, middelgrote en grote sportverenigingen. Voor deze sportverenigingen zijn veel ondersteuningsmogelijkheden en regelingen beschikbaar. Het is belangrijk dat ze de weg hier naartoe goed kunnen vinden en er gebruik van maken. De gemeente Hilversum is in 2019 een unieke samenwerking gestart met NOC*NSF. De inrichting van het sportloket waar verenigingen met al hun vragen terecht kunnen vormt een goede basis voor de ondersteuning van sportverenigingen. De 'één-loket-gedachte' is als beste organisatievorm voor verenigingsondersteuning opgenomen in Sportakkoord II. In 2023 is de samenwerking met NOC*NSF verlengd met als doel nog meer sportverenigingen te bereiken, zorgen dat ze de basis op orde hebben en waar mogelijk hun maatschappelijke betrokkenheid te vergroten.

Sportverenigingen zijn afhankelijk van de inzet van vrijwilligers. Het vinden van voldoende vrijwilligers, die zich structureel willen inzetten, is een groeiend knelpunt. Dit blijkt uit de in 2023 gehouden verenigingsmonitor.

5.3.2 De Hilversumse ambities

1. Alle Hilversumse sportverenigingen hebben de basis op orde: ze hebben een functionerende organisatie en zijn gezond.
2. Sportverenigingen verzorgen een breed sport- en beweegaanbod zodat iedere Hilversummer een plek in de buurt heeft om met veel plezier te sporten en bewegen.
3. Hilversum heeft vitale sportverenigingen die zowel de basis op orde hebben en die vanuit een win-win gedachte een actieve sociaal-maatschappelijke rol vervullen.

5.3.3 Belangrijkste uitkomsten participatie

Tijdens de verschillende vormen van participatie kwamen de volgende aandachtspunten en suggesties voor dit thema naar voren:

- Ondersteuning op knelpunten die vallen binnen de scope van Verenigingsondersteuning Hilversum.
- Programmatische aanpak verder ontwikkelen naast het bieden van aanbodgerichte mogelijkheden.
- Samenwerking/uitwisseling verenigingen verder stimuleren. Inclusief 'train de trainer'.
- Sportverenigingen samen met andere partijen, zoals naschoolse opvang, aanbod laten ontwikkelen.
- Meerdere verenigingen geven aan géén gebruik te maken van bestaande subsidieregelingen. Verenigingen bewust maken van de verschillende financiële mogelijkheden.

5.3.4 Wat gaan we doen

Verenigingsondersteuning Hilversum

Verenigingen zijn toekomstbestendig als ze een goede organisatiekracht hebben en in kunnen spelen op toekomstige ontwikkelingen. Dit kan bijvoorbeeld als ze beschikken over voldoende vrijwilligers, door het sport- en beweegaanbod te verbreden en door een ondernemende houding. De diversiteit aan verenigingen, van klein tot groot, zorgt ervoor dat er in Hilversum voor elk wat wils is. We vinden het belangrijk om deze diversiteit te behouden. Aan de andere kant constateren we ook de meerwaarde van grotere clubs doordat deze beter in staat zijn hun organisatie op orde te hebben, vaker worden geleid door een goed bestuur en beter inspelen op ontwikkelingen en kansen.

Het is onze wens dat sportaanbieders zich ontwikkelen tot lerende organisaties. Door de basis van de sportaanbieders te versterken en te zorgen dat ze vitaal zijn, is de sector beter in staat om voor een grotere groep mensen relevant te zijn. Tegelijk maakt dit het verbinden met andere domeinen makkelijker. Het verbreden van het aanbod geeft kansen om groepen mensen in beweging te brengen die dit anders niet zouden doen. Verenigingsondersteuning werkt beter als sportverenigingen met al hun vragen op één plek terecht kunnen. We hebben daarom één herkenbaar sport- en beweegloket, met een breed ondersteuningsaanbod.

Hier gaan we op de volgende manieren op inzetten:

- We hebben tot en met 2026 een samenwerking met NOC*NSF op het gebied van verenigingsondersteuning. De gemeente vervult hierbinnen de rol als sport- en beweegloket waar alle ondersteuningsvragen binnenkomen. Samen kijken we hoe we de Hilversumse verenigingen het beste kunnen ondersteunen. Bijvoorbeeld door het inzetten van één-op-één-begeleiding of de organisatie van workshops.

Wij hanteren een cyclus waarin we eerst het juiste jaarplan maken en dan uitvoeren, bijstellen en elk kwartaal samen evalueren. Hierin ontwikkelen we een netwerk met sportbonden en andere organisaties om de effectiviteit te vergroten en het voor de sportverenigingen overzichtelijk te houden. In 2026 evalueren we de samenwerking en kijken we met elkaar wat de beste manier is om sportverenigingen ook na 2026 te ondersteunen.

- Via de services uit het Sportakkoord II hebben de sportverenigingen toegang tot een groot aantal sportspecifieke en sportgenerieke cursussen en opleidingen, zoals trainerscursussen en scheidsrechtersopleidingen. Sportverenigingen kunnen deze services aanvragen via het sportloket van de gemeente. Deze services vergroten de kwaliteit van het sportaanbod.

Clubkadercoach

De clubkadercoach werkt aan de professionalisering van de sportvereniging door het introduceren en vormgeven van trainersbegeleiding en deze uiteindelijk in het verenigingsbeleid te borgen. De begeleiding richt zich met name op het versterken van trainers en coaches op pedagogisch- en didactisch vlak. Dit heeft als uiteindelijk doel de sociale veiligheid te bevorderen, het sportplezier bij leden te vergroten, uitstroom te voorkomen, en vrijwilligers te ondersteunen en deze zo vast te houden.

Hier gaan we op de volgende manier op inzetten:

- De kwartiermaker van Team Sportservice inspireert en onderzoekt in opdracht van de gemeente Hilversum wat de mogelijkheden en wensen zijn om sportverenigingen door clubkadercoaching te vitaliseren. Op basis van de conclusies uit het onderzoek wordt in samenspraak met de sportverenigingen een strategie ontwikkeld, een planning opgesteld en de clubkadercoach begeleid.

Maatschappelijke en ondernemende vereniging: 'open sportclub-gedachte'

Sportverenigingen kunnen meer dan enkel een vereniging voor de bestaande leden zijn. Door open te staan voor andere doelgroepen, het opzetten van nieuw aanbod en een ondernemende houding draagt een sportvereniging bij aan sociaal-maatschappelijke doelen én wordt daardoor meer toekomstbestendig. Daarbij is dit een maatschappelijk gewenste ontwikkeling.

Een open sportclub heeft vier kernelementen:

ondernemingszin, open cultuur, vraaggericht werken en samenwerking. De sportvereniging streeft hierbij naar een betere bezettingsgraad en vervult daarmee een functie als centrale ontmoetingsplek. Bestaande voorzieningen worden hiermee optimaal benut. Hier gaan we op de volgende manier op inzetten:

- We stimuleren een breed gebruik van de bestaande sportfaciliteiten. Met gebruikers die wensen hebben voor een veelzijdig gebruik en samenwerking onderzoeken we samen wat de kansen en mogelijkheden zijn. Als gemeente pakken we een actieve bemiddelende en verbindende rol om verenigingen te helpen hun ambities waar te maken. Grote sportverenigingen met een stevige basis vinden wij kansrijk. We faciliteren met het uitwisselen van kennis, expertise en het organiseren van bijeenkomsten. Op het moment dat deze ontwikkelingen een aanpassing van het sportcomplex vragen, kijken we samen met de betrokken organisaties welke mogelijkheden er zijn om dit te realiseren. De sportvereniging blijft hierbij verantwoordelijk voor haar eigen accommodatie.

Communicatie

We willen dat alle Hilversummers een goed overzicht hebben van alles wat er wordt georganiseerd en de verschillende mogelijkheden om te sporten en bewegen. Daarnaast ontbreekt het sportverenigingen aan een centrale plaats waar de voor hen relevante informatie beschikbaar is. Om kansen te signaleren, benutten en samenwerking te bevorderen, is een goede communicatie tussen sportaanbieders onderling en tussen de gemeente Hilversum en sportaanbieders belangrijk.

Hier gaan we als volgt aan werken:

- We ontwikkelen een digitaal sport- en beweegplatform. Op dit platform kunnen sportaanbieders overzichtelijk hun aanbod presenteren met daarbij de contactinformatie voor een verdere kennismaking of het stellen van vragen. Via deze site organiseren we samen met de verenigingen een centraal sportkennismakingsprogramma ([zie 5.4](#)) voor verschillende doelgroepen. Voor verenigingen komt een speciaal gedeelte waarop alle ondersteuningsmogelijkheden en regelingen staan vermeld. Denk aan verduurzamingsmaatregelen via [Sport NL Groen](#) of subsidies zoals de subsidieregeling Stimulering bouw en onderhoud sportaccommodaties ([BOSA](#)).
- Bij het gezamenlijke sportoverleg van sportverenigingen en de gemeente Hilversum worden elke zes weken nieuwe ontwikkelingen, kansen en knelpunten besproken. De gemeente Hilversum vervult een faciliterende rol.
- De digitale nieuwsbrief 'Sport in Beweging' informeert sportverenigingen, het onderwijs, sportgerelateerde instellingen en andere geïnteresseerden ongeveer vijf keer per jaar over actuele ontwikkelingen binnen sportief Hilversum.

5.4 VAARDIG IN BEWEGEN: MOTORISCHE ONTWIKKELING VAN JEUGD EN VEILIG BLIJVEN BEWEGEN VAN SENIOREN

Elk kind en iedere jongere moet de kans hebben om, onder de juiste begeleiding, veelzijdig te sporten en bewegen. We leggen niet alleen het accent op motorische vaardigheden; we vinden het van belang dat kinderen ontdekken waar zij hun sportplezier uit halen en welke sport- of spelvorm bij hen past. De basis voor een leven lang sporten en bewegen wordt gelegd in de jeugd. Voor het versterken van die basis is samenwerking tussen verschillende domeinen cruciaal: sport, onderwijs, kinderopvang, fysiek domein en meer. Ouders, trainers, buurtsportcoaches en (vak)leerkrachten zijn samen nodig om de jeugd aan het sporten en bewegen te krijgen én te houden.

Senioren die wekelijks voldoende bewegen blijven langer zelfstandig, zelfredzaam en hebben lagere zorgkosten. Door voldoende te bewegen, houden ze hun spieren en uithoudingsvermogen op peil. Het verkleint de kans op botbreuken en lichamelijke beperkingen, en vergroot het mentaal welbevinden. Het aantal 65-plussers met [ernstig letsel door vallen](#) stijgt. Een valongeval heeft veel impact en grote maatschappelijke gevolgen. Daarom is het ontwikkelen van een goede bewegingsvaardigheid op jonge leeftijd, en voldoende en veilig bewegen op latere leeftijd van groot belang.

5.4.1 Startpunt

In de twee schooljaren na corona is op meerdere maatwerkscholen vanuit het Nationaal Programma Onderwijs ([NPO](#)) extra aandacht besteed aan de motorische vaardigheid van leerlingen. Scholen hadden de keuze uit vier mogelijkheden: de dynamische schooldag, kleutergym, naschools beweegaanbod en Motorische Remedial Teaching. Dit was een tijdelijk aanbod enkel voor de maatwerkscholen. Niet elke maatwerkschool heeft de keuze voor beweegaanbod gemaakt.

Mede vanuit het Preventieakkoord Hilversum 2021-2023 zijn extra buurtsportcoaches Wandelen en leefstijlcoaches aangesteld. Door het opzetten van drie leefstijlloketten en activiteiten zoals Heel Hilversum Wandelt, fitheidstesten voor senioren en advies over een gezonde leefstijl stimuleren we senioren om op een laagdrempelige en verantwoorde manier in beweging te komen.

5.4.2 De Hilversumse ambities

1. Alle leerlingen krijgen goed bewegingsonderwijs en voldoende beweegmomenten onder schooltijd.
2. Alle kinderen in Hilversum beleven plezier in sport en bewegen en ontdekken wat bij ze past.
3. Alle senioren in Hilversum worden gestimuleerd om in beweging te blijven en kunnen hiervoor terecht bij kwalitatief goed en veilig beweegaanbod.

5.4.3 Belangrijkste uitkomsten participatie

Tijdens de verschillende vormen van participatie kwamen de volgende aandachtspunten en suggesties voor dit thema naar voren:

- Een doorlopende en samenhangende lijn van sportkennismaking ontwikkelen, van sporten bij de buurtsportcoaches en clinics op de scholen tot kennismaking bij de vereniging.
- Kansen tot benutten van het [Athletic Skills Model](#).
- Hoe ondersteunen bij meer kwalitatief bewegen op en rondom de school?
- Het NPO is succesvol, op welke manier kunnen deze successen een vervolg krijgen?
- Vanuit Positieve Gezondheid een effectief aanbod van valpreventie opzetten om te voorkomen dat senioren geblesseerd raken en stoppen met bewegen.

5.4.4 Wat gaan we doen

Bewegingsvaardigheid en Motorische Remedial Teaching op basisscholen

Sommige kinderen hebben een bewegingsachterstand en zijn minder bewegingsvaardig. Dat kan zich uiten in slechte coördinatie en motoriek, geen zin hebben om buiten te spelen of mee te doen in de gymles. Ook kunnen hierdoor concentratie- of leerstoornissen ontstaan. Door met Motorische Remedial Teaching (MRT) extra aandacht te geven aan de ontwikkeling van de bewegingsvaardigheid is het mogelijk de achterstand te verkleinen of weg te werken.

Hier gaan we op de volgende manieren op inzetten:

- We vinden het belangrijk dat bewegingsonderwijs van goede kwaliteit is. Daarom stimuleren wij basisscholen tot meer beweegmomenten tijdens de schooldag. Bewegteams op de basisscholen kunnen hier een rol in spelen. Een netwerk gericht op bewegingsonderwijs geeft kansen tot meer samenwerking tussen scholen(besturen) op het vlak van bewegen door o.a. de inzet van vakleerkrachten en het gebruik van een vakwerkplan. Er zijn kansen voor de coördinatie van dit netwerk door de inzet van een buurtsportcoach Onderwijs/sport.
- Leerlingen met een motorische achterstand op scholen verdienen aandacht. Samen met onderwijsbeleid, de basisscholen en buurtsportcoaches willen we kijken hoe we deze kinderen het beste kunnen helpen. Dit kan bijvoorbeeld door de beweegvaardigheid te monitoren met het gebruik van een leerlingvolgsysteem. Door het aanbieden van MRT-groepslessen kan extra ondersteuning worden geboden. De buurtsportcoach MRT kan hier een bijdrage aan leveren. Na de opstart op de school kan de eigen (vak)leerkracht de MRT-lessen vervolgens verzorgen.
- Om leerlingen na de MRT-groepslessen verdere ondersteuning te bieden, zetten we Club Extra-groepen op. Bij Club Extra wordt in kleine groepen van maximaal tien kinderen gesport. Hierdoor is er ruimte voor individuele aandacht en maatwerk. Het doel van Club Extra is om kinderen met plezier en een prettig gevoel te laten bewegen en ze, waar mogelijk, na een of twee jaar te laten doorstromen naar een reguliere bewegingsactiviteit.
- Buurtsportcoaches Jeugd kunnen een bijdrage leveren aan naschoolse sport- en beweegactiviteiten. Hiermee sluiten we aan op de ontwikkelingen op het gebied van [de Rijke Schooldag](#).
- Het is belangrijk dat alle kinderen, ongeacht het inkomen van de ouders, lid kunnen worden van een sportvereniging. Het Jeugdfonds Sport & Cultuur werkt met intermediairs die de thuissituatie van de kinderen kennen. Deze intermediairs kunnen aanvragen doen bij het fonds zodat de contributie wordt betaald. Wij stimuleren een actieve deelname aan dit fonds met intermediairs van alle scholen zodat we alle kinderen bereiken.
- Niemand hoeft in Hilversum de basisschool te verlaten zonder zwemdiploma A. Door [meerdere regelingen](#) zoals het zwemvangnet is het mogelijk de lessen te vergoeden. Scholen kunnen de zwemvaardigheid van hun leerlingen inventariseren en ze wijzen op de mogelijkheden. Wij evalueren doorlopend het gebruik en de effectiviteit van de verschillende regelingen.

Doorlopende sportkennismaking en breed motorische ontwikkeling

Veel kinderen op de basisschool sporten bij een van de Hilversumse sportverenigingen. Toch zien we dat ook in Hilversum vanaf de middelbare schoolleeftijd het lidmaatschap afneemt. We willen een doorlopende lijn ontwikkelen van de basisschool, de activiteiten op de pleintjes door de buurtsportcoaches tot het sportaanbod op de vereniging.

Daarbij besteden we extra aandacht aan een breed motorische ontwikkeling via het Athletic Skills Model (ASM). Een goede motorische ontwikkeling zorgt voor betere prestaties, minder blessures, meer creativiteit en meer plezier. Ook wordt een overstap naar een andere sport op later leeftijd hierdoor makkelijker.

Hier gaan we op de volgende manieren op inzetten:

- We stimuleren sportverenigingen om in hun trainingen aandacht te besteden aan een breed motorische ontwikkeling. Trainers en het vrijwilligerskader kunnen hiervoor gebruikmaken van de scholingen uit de services van het Sportakkoord II ([zie 5.3](#)). Om bij de activiteiten van de buurtsportcoaches zo goed mogelijk in te spelen op een breed motorische ontwikkeling willen we hiervoor beweegmogelijkheden in de openbare ruimte ([zie 5.5](#)) vergroten.
- De buurtsportcoaches van Bink ontwikkelen een breed kennismakingsaanbod na schooltijd. Hierbij maken ze gebruik van ASM om de beweegvaardigheid te vergroten. Waar mogelijk sluiten de sportverenigingen aan om de introductie te verzorgen.

- Via het digitaal sport- en beweegplatform ([zie 5.3](#)) krijgen basisschoolkinderen de mogelijkheid om deel te nemen aan een sportkennismakingsprogramma bij de sportaanbieder. Hierdoor ontdekken kinderen op een laagdrempelige manier wat er allemaal in de gemeente Hilversum te doen is en wat ze leuk vinden.

Veilig bewegen Hilversum

In Hilversum hebben 7.500 inwoners een verhoogd risico op een valincident. Onder de noemer 'Veilig Bewegen Hilversum' willen we iedereen van deze groep bereiken. Ook zetten we in op het bevorderen van een actieve leefstijl bij vitale ouderen, zodat zij goed geïnformeerd zijn over valrisico's en weten waar zij informatie kunnen vinden. Hierbij hanteren we de principes van Positieve Gezondheid.

Hier gaan we op de volgende manieren op inzetten:

- We werken de regionale ketenaanpak Valpreventie verder uit. Regionaal ligt de focus op communicatie, publiciteit, monitoring, ondersteunende ICT en trainingen.
- Lokaal zorgen we voor de uitvoering van Veilig Bewegen Hilversum. De coördinator buurtsportcoach Valpreventie is verantwoordelijk voor het opzetten van Veilig Bewegen Hilversum. Hieronder vallen de lokale coördinatie en de verbinding met de leefstijlloketten. Daarnaast vinden er trainingen valpreventie plaats en wordt een doorstroom naar regulier sport- en beweegaanbod verzorgd.

5.5 RUIMTE VOOR SPORT EN BEWEGEN: EEN TOEKOMSTBESTENDIGE SPORTINFRASTRUCTUUR VOOR IEDEREEN

Het thema Ruimte voor sport en bewegen is gericht op het creëren van een toekomstbestendige sportinfrastructuur die uitnodigend, faciliterend en toegankelijk is voor iedereen. We willen in Hilversum beschikken over een omgeving die uitdaagt tot bewegen. Het gaat niet alleen om sportvelden, sporthallen, clubhuizen en het zwembad, maar ook om het buitengebied en het groen en trapveldjes in de wijken. Overal waar mensen sporten en bewegen, moeten de voorzieningen op orde zijn. Daarom leggen we ook meer verbindingen tussen ruimte voor sport en bewegen en andere relevante domeinen, zoals openbare ruimte, natuur, energie en wijkontwikkeling. Daarnaast zetten we de koers van de Routekaart Verduurzaming Sport voort. Een koers die met de stijging van de energieprijzen belangrijker is dan ooit tevoren.

5.5.1 Startpunt

Voor het gebruik van de Hilversumse buitensportaccommodaties ([bijlage 2](#)) door de sportverenigingen zijn drie verschillende situaties mogelijk. In alle gevallen zijn de verenigingsgebouwen eigendom van de verenigingen. Er geldt een recht van opstal voor de gronden onder de verenigingsgebouwen.

1. De meeste verenigingen huren de sportvelden van de gemeente tegen een niet-kostendekkend tarief. De gemeente is verantwoordelijk voor beheer, onderhoud en vervanging van deze sportvelden.
2. Voor een aantal takken van sport geldt dat zowel het clubgebouw als de sportvoorzieningen volledig in eigen beheer zijn. Voor de complexen die op gemeentelijk grondgebied liggen is een pacht van toepassing.
3. Als laatst is er de situatie waarin de gemeente geen eigenaar van de grond is, zoals bij de verenigingen op sportpark Crailo of het kunstgrasveld van SV Olympia '25.

Om verenigingen de mogelijkheid te bieden hun accommodatie te renoveren, ontwikkelen of verduurzamen is het Sport Investerings Fonds Hilversum (SIF) eind 2018 in samenwerking met de gemeente Hilversum opgericht. De gemeente Hilversum staat garant voor dit fonds. De 25 deelnemende sportverenigingen kunnen door deze werkwijze leningen met een lager rentepercentage aangaan. Ervaringen met het SIF zijn bijzonder positief. In totaal is dertien keer van een lening van het SIF gebruikgemaakt, zoals bij de nieuwbouw van het paviljoen van HC & FC Victoria.

In 2022 deed het Mulier Instituut onderzoek naar de benodigde capaciteit van sportaccommodaties en toekomstige ontwikkelingen die hierop van invloed zijn. Op de meeste Hilversumse sportparken is de verhouding tussen de beschikbaarheid van en behoefte aan velden goed op orde. Waar dit niet het geval is, zijn mogelijkheden om het gebruik van de huidige ruimte te intensiveren. Drie sportverenigingen op sportpark Berestein hebben in een haalbaarheidsonderzoek een eerste verkenning voor meer samenwerking en het breder benutten van het sportpark laten doen. De verenigingen trekken niet verder gezamenlijk op voor een vervolg vanwege verschil in inzicht en prioriteiten. Wel zien ze kansen om op individuele basis partijen te betrekken voor samenwerking en gebruik van de accommodatie. Het inzetten van sportaccommodaties voor nieuwe doelgroepen en door meerdere gebruikers is voor de gemeente een gewenste sociaal maatschappelijke ontwikkeling.

De gemeente Hilversum is eigenaar van drie sporthallen, twee sportzalen en een gemeentelijk zwembad. Sportfondsen Hilversum is sinds in augustus 2022 verantwoordelijk voor de exploitatie hiervan. De stijging van de energiekosten in 2022 en 2023 heeft ertoe geleid dat tarieven voor de huur van deze voorzieningen flink omhoog zijn gegaan. De gemeente vindt het van belang dat de dienstverlening aansluit bij de verwachtingen. Om dit te realiseren en te monitoren heeft de gemeente doorlopend afstemming met Sportfondsen. Het door het Mulier Instituut in 2022 gehouden onderzoek 'Ruimte voor sport in Hilversum' naar de capaciteit voor de binnensport geeft aan dat er volgens objectieve maatstaven geen capaciteitstekort is, maar dat dit door sportverenigingen wel zo wordt ervaren tijdens tijd- en seizoensgebonden piekbelasting.

Bewegen in de openbare ruimte komt in Hilversum steeds meer op de kaart te staan. Het belang van een beweegvriendelijke omgeving blijkt onder andere uit de besluitvorming bij de Omgevingsvisie, de Mobiliteitsvisie en het Programma Groen waar bijvoorbeeld het vergroenen van twintig speelplekken staat benoemd. Hiermee wordt ingespeeld op de landelijke trend dat voor sporten en bewegen de buitenruimte meer wordt benut. Door de beperkte ruimte in Hilversum is de concurrentie met andere functies echter groot. Dit vereist een goede afstemming en ook creatieve oplossingen voor meervoudig gebruik waar we vanuit sport- en beweegbeleid actief over meedenken.

5.5.2 De Hilversumse ambities

Het zo optimaal mogelijk faciliteren van sport en bewegen doen we de komende jaren vanuit de volgende ambities:

1. Sportaccommodaties en -faciliteiten zijn uitnodigend, voldoen aan de behoeften van de sporter, zijn geschikt voor verschillende doelgroepen, spelen in op toekomstige ontwikkelingen, zijn financieel verantwoord, duurzaam en worden zo optimaal mogelijk benut.
2. Hilversum zo inrichten dat iedere bewoner in alle wijken en buurten lage drempels om te sporten en bewegen ervaart en daardoor wordt gestimuleerd om te sporten, spelen, bewegen en elkaar te ontmoeten in de openbare ruimte.

5.5.3 Belangrijkste uitkomsten participatie

Aanvullend op de analyse kwamen tijdens de verschillende vormen van participatie de volgende aandachtspunten en suggesties voor dit thema naar voren:

- Meer mogelijkheden in de buitenruimte zijn gewenst. Deze moeten verschillende gebruikersgroepen uitnodigen tot bewegen.
- Extra aandacht verdient de herontwikkeling van speelvoorzieningen in de buurt van maatschappelijke voorzieningen:
 - én deze mogelijkheden verder vergroten door gebruik te stimuleren via de programmering van buurtsportcoaches;
 - én kansen om dit inclusief sportmaterialen en (meer) watertappunten te doen;
 - én (een gericht aantal) speelvoorzieningen voor iedereen geschikt te maken, ook voor rolstoelgebruikers;
 - én gebruikers en aanbieders van ongebonden sportaanbod aan de voorkant meer betrekken bij de planvorming om te komen tot een vorm van co-creatie.
- Publieke veiligheid van de sportvoorzieningen vergroten, ook in de openbare ruimte.
- Buiten de bestaande sport- en speelvoorzieningen ook beweegmogelijkheden creëren zoals sportieve verkeersveilige routes.
- Bewegen volwaardig meenemen bij de planvorming in de ruimtelijke ontwikkeling.
- De gestegen energiekosten hebben een groot effect op de sportverenigingen. Meerdere clubs zijn actief bezig met verduurzamen en hebben plannen voor verdere verduurzaming.
- Een sportcampus met samenwerking tussen verschillende sportaanbieders.
- Verbeteren en optimaliseren sportaccommodaties.

5.5.4 Wat gaan we doen

De afgelopen jaren zijn de uitgangspunten voor de binnen- en buitensportaccommodaties gehanteerd aan de hand van de nota Sport en bewegen Hilversum 2016-2020. Aan de hand hiervan stellen we de volgende kaders:

- De huidige situatie van de verschillende eigendomsvormen blijft het uitgangspunt.
- De gemeente staat garant voor het Sport Investerings Fonds Hilversum (SIF) en ondersteunt hiermee sportverenigingen om te investeren in gebouwen (zoals kantines, kleedaccommodaties en tribunes), verlichting en extra jeugdvoorzieningen.
- De gemeente is betrokken bij realisatie en onderhoud van sportaccommodaties voor voetbal, korfbal, cricket, honkbal, softbal, American football, rugby, handbal, atletiek, zwemsport en diverse zaalsporten.
- Er is geen directe gemeentelijke verantwoordelijkheid bij realisatie en onderhoud van sportaccommodaties voor sporten die zichzelf bedruipen, zoals tennis, padel, golf en hockey, vliegsporten, wielersport, watersporten, jeu de boules, denksporten, darten en biljarten.

Buitensportaccommodaties

We willen dat Hilversumse sportaccommodaties ruimte hebben voor een breed, passend en divers activiteiten aanbod. Daarnaast willen we dat verenigingen kunnen inspelen op trends en veranderende behoeften, zoals bij de opkomst van padel. Dit geeft Hilversummers mogelijkheden om een leven lang te sporten en bewegen. Doordat er geen (financiële) mogelijkheden zijn om de verschillende eigendomssituaties te veranderen, nemen we de huidige situatie als uitgangspunt. We zetten ons ervoor in de accommodaties te laten aansluiten op de behoeften van het georganiseerd sportaanbod.

Op de plaatsen waar knelpunten liggen creëren we ruimte om de mogelijkheden te vergroten.

Hier gaan we op de volgende manieren op inzetten:

- Het Meerjaren Onderhouds Plan (MJOP) wordt in 2024 geactualiseerd. Hierin brengen we de toekomstige investeringen van de sportvelden die eigendom zijn van de gemeente in kaart. Bij vervanging van kunstgrasvelden houden we rekening met de zorgplicht en het gebruik van duurzame materialen. Daarmee lopen we vooruit op het verbod van het gebruik van rubber infill.
- Op locaties waar de capaciteit van de sportvelden knelt, zoals op sportpark Loosdrecht, voeren we onderzoek uit. We kijken samen met de verschillende betrokken partijen hoe we dit kunnen oplossen. Daarbij behoort een andere inrichting van de velden en het mogelijk inzetten op kunstgras bij vervanging tot de mogelijkheden. We streven naar samenwerking met de betrokken verenigingen bij de planvorming en financiële uitwerking voor de gekozen oplossing.
- We laten onderzoeken wat de kansen en mogelijke toekomstige knelpunten zijn voor het gebruik van de buitensportaccommodaties. Ongeveer vijftien sportverenigingen betrekken we hier actief bij. De verschillende scenario's werken we uit met de daarbij behorende opbrengsten en financiële gevolgen.
- Onderdeel van het eerder genoemde onderzoek is hoe we een zo actief en breed mogelijk gebruik van bestaande accommodaties kunnen stimuleren. Bijvoorbeeld door verenigingen in te laten zetten op nieuwe doelgroepen, medegebruik en het aanbieden van nieuwe activiteiten.

Dit doen we vanuit de 'open sportpark en open sportclub-gedachte'. Waar nodig kijken we welke mogelijkheden er zijn om dit te ondersteunen met de inrichting van de sportparken.

- Het Sport Investerings Fonds Hilversum (SIF) is uniek en heeft een grote meerwaarde voor de Hilversumse sportverenigingen. De gemeente Hilversum staat garant voor het fonds en levert een jaarlijkse bijdrage. Het fonds vergroot de mogelijkheden van sportverenigingen om in te spelen op ontwikkelingen. We blijven de komende jaren het SIF ondersteunen door garant te staan voor aanvragen en de jaarlijkse bijdrage. Wij willen het SIF faciliteren zodat verenigingen nieuwe leningen aan kunnen gaan. Dit doen wij aan de hand van de evaluatie van het SIF in 2024 en binnen de door het college op 11 november 2018 [opgestelde kaders](#). Over de benodigde verhoging van de gemeentelijke borgstelling wordt een apart voorstel gemaakt.
- De sportsector heeft vanuit NOC*NSF de doelstelling dat in 2050 alle sportaccommodaties CO2-arm zijn. De komende periode worden de sportverenigingen via het platform Sport NL Groen verder ondersteund bij de uitvoering van duurzaamheidsmaatregelen en het vinden van nieuwe financieringsbronnen, zoals diverse subsidieregelingen van het Rijk en de provincie.
- Hilversum is een inclusieve gemeente. We hebben aandacht voor de toegankelijkheid op en rond de sportaccommodaties. Waar nodig leggen we verbinding met de uitvoeringsagenda Lokale Inclusie 2023-2026 en het VN-verdrag Handicap.

Binnensportaccommodaties

Voor binnensportaccommodaties geldt dat we in Hilversum voldoende binnensportvoorzieningen van goede kwaliteit hebben om het huidige sportaanbod te behouden en om in te kunnen spelen op toekomstige ontwikkelingen. Dit blijkt uit het in 2022 gehouden onderzoek 'Ruimte voor sport in Hilversum' van het Mulier Instituut. De komende jaren verandert het Arenapark in een sportieve en groene buurt en krijgt het weer de naam Sportpark. Naast de aanwezige voorzieningen voor de buitensportverenigingen zijn er op deze locatie aanzienlijke ontwikkelingen op het gebied van binnensportaccommodaties. Het wordt een levendige plek waar Hilversummers graag komen om te sporten, te leren en waar bewoners en bedrijven zich graag vestigen en we als Hilversum trots op zijn.

Hier gaan we op de volgende manieren op inzetten:

- De gemeente Hilversum heeft in 2022 de exploitatie van de binnensportaccommodaties uitbesteed aan Sportfondsen Hilversum voor vijf jaar met een optie tot verlenging met vijf jaar. We zijn op regelmatige basis in gesprek met Sportfondsen om een vinger aan de pols te houden over de dienstverlening. Aan het einde van de contractperiode wordt hierover geëvalueerd.
- In de toekomst wordt in samenwerking met sportverenigingen en andere gebruikers onderzocht welke mogelijkheden er zijn om de binnensportaccommodaties zo optimaal mogelijk te benutten.
- Op het Sportpark komt een multisporthal voor bewegingsonderwijs in combinatie met een indoor atletiekhal (in totaal zeven zaaldelen). Daarnaast wordt op het sportpark de huidige capaciteit van de Dudok Arena (totaal van vijf zaaldelen) vervangen voor nieuwbouw.

Dit levert extra capaciteit op in de avonduren en weekenden. Tegelijk wordt de druk op de seizoensgebonden belasting lager doordat sportverenigingen eigen voorzieningen realiseren. Ondanks dat verenigingen een capaciteitstekort ervaren gedurende piekbelasting wordt hiermee in de ruimtebehoefte voor de binnensport voorzien met daarbij ruimte voor ontwikkelingen.

- Het nieuwe Evert Kroon-zwembad op het Sportpark komt in de plaats van het verouderde zwembad de Lieberg. De gemeenteraad heeft op 31 maart 2021 [de uitgangspunten](#) van twee bassins, een peuterbad en diverse aanvullende faciliteiten voor het zwembad vastgesteld.
- In het programma van eisen van de geplande nieuwbouwwontwikkelingen is opgenomen dat de voorzieningen een brede inzetbaarheid moeten hebben en [inclusief](#) moeten zijn. Hierdoor is het mogelijk om voor alle doelgroepen sport- en beweegaanbod te organiseren. We blijven in de aanloop naar de nieuwbouw verschillende gebruikers en doelgroepen betrekken om deze doelstelling te monitoren.

Openbare ruimte

We willen dat de openbare ruimte voldoende kansen en mogelijkheden biedt voor spelen, bewegen en sporten voor alle doelgroepen. Vanuit het [model van de beweeg-vriendelijke omgeving](#) blijkt het belang dat de fysieke omgeving is afgestemd op beweegprogramma's en gemeentelijk beleid. Daarnaast willen we dat de openbare ruimte veilig is om te bewegen. Dit betekent onder meer goede verlichting langs de routes en maatregelen om hier veilig te fietsen of lopen.

Hier gaan we op de volgende manieren op inzetten:

- We sluiten aan bij de Omgevingsvisie, de Mobiliteitsvisie en het Programma Groen om bewegen in de openbare ruimte te faciliteren. Denk hierbij aan het plaatsen van voldoende bankjes om de mobiliteit van ouderen te bevorderen, het combineren van gebruiksmogelijkheden zoals fietspaden die geschikt zijn voor skaten en het verbeteren van de bereikbaarheid en verkeersveiligheid voor fietsers en voetgangers.
- Met het Uitvoeringsprogramma Mobiliteit 2040 wordt gewerkt aan het verbeteren van de verkeersveiligheid en sociale veiligheid rondom de sportcomplexen. We streven naar een veilige bereikbaarheid op de fiets en overleggen met de sportaanbieders hoe we met elkaar het fietsgebruik het beste kunnen stimuleren. Om de sociale veiligheid te vergroten, kijken we hoe we de situatie op de parkeerplaatsen kunnen verbeteren. Waar mogelijk zorgen we voor een aanpassing.

- Bij de (her)ontwikkeling van speelterreinen betrekken we gebruikers, zoals de buurtsportcoaches en welzijnswerk, in een zo vroeg mogelijk stadium om meervoudig gebruik te bevorderen. Denk hierbij aan elementen van natuurlijk spelen en speciale bankjes die ook voor sportbeoefening zijn te gebruiken.
- Andere speerpunten bij het vernieuwen van de sport- en speelvoorzieningen zijn beweeggelegenheden afgestemd op de behoefte van meisjes en het toepassen van het Athletic Skills Model (ASM). Met schoolplein stickers vergroten we de speelmogelijkheden bij basisscholen.
- Met de vernieuwing van de speelterreinen streven we ernaar dat alle grote speelterreinen met een wijkfunctie minimaal één beweegtoestel hebben dat bereikbaar en toegankelijk is voor mindervaliden.
- We realiseren tien watertappunten. Hiermee bevorderen we het gebruik van de voorziening, een gezonde leefstijl en we gaan hierdoor zwerfafval van wegwerpflesjes tegen.
- Alle beweegmogelijkheden in de openbare ruimte brengen we overzichtelijk in kaart op het digitale sport- en beweegloket.

5.6 TOP ZESTIEN WAAR WE DE KOMENDE JAREN (EXTRA) OP INZETTEN: FOCUSPUNTEN UIT HET HILVERSUMSE SPORT- EN BEWEEGBELEID

De onderstaande top zestien vormt het hart van de Sport- en Beweegnota. Voor een deel zijn het nieuwe onderdelen, accenten en activiteiten. Voor een ander deel is het een voortzetting van bestaand beleid. Nieuwe onderdelen of onderdelen waar we extra op gaan inzetten worden gedekt uit de middelen van de Hilversumse sportbegroting ([zie 6.4](#)).

1. Meer buurtsportcoaches

De buurtsportcoaches hebben een duidelijke meerwaarde voor verschillende beleids-terreinen. Bij het uitbreiden van het aantal buurtsportcoaches zoeken we nadrukkelijk de verbinding met de doelen uit de sociale visie ‘Wij zijn Hilversum’ en GALA. We kijken integraal hoe de invulling van de werkzaamheden de grootste impact heeft ([zie 6.2.1](#)).

2. Digitaal sport- en beweegplatform en communicatie

We creëren een centrale plaats waar al het nieuws, ondersteuningsmogelijkheden, lopende projecten, en het sport- en beweegaanbod in Hilversum makkelijk te vinden is. Hiermee vergroten we het bereik en het sportieve imago van Hilversum. Alle activiteiten die onder het sportbeleid vallen worden hierdoor op dezelfde herkenbare manier gecommuniceerd.

- *Extra financiële inzet 1: Opzetten digitaal sport- en beweegplatform.*

3. Jeugdfonds Sport & Cultuur en de Activeringsregeling

Het is belangrijk dat iedereen lid kan worden van een sportvereniging, ongeacht het inkomen. Voor het Jeugdfonds Sport & Cultuur en de Activeringsregeling zorgen we dat er een actief netwerk van intermediairs is, om de mogelijkheden zo optimaal te benutten. We verhogen het budget voor het Jeugdfonds Sport & Cultuur zodat meer kinderen gebruik kunnen maken van deze regeling.

- *Extra financiële inzet 2: Extra middelen Jeugdfonds Sport & Cultuur.*

4. Sportevenementen stimuleren tot bewegen en vergroten het sportklimaat

Het organiseren van sportevenementen is een goede manier om het sportklimaat in Hilversum te verlevendigen. Sportevenementen spreken tot de verbeelding en tijdens de side-events worden Hilversummers uitgenodigd tot bewegen. Tijdens Hilversum Actief krijgen Hilversumse organisaties de mogelijkheid hun aanbod te presenteren. We blijven het programma van Hilversum Actief vernieuwen, bijvoorbeeld door het organiseren van side-events in de vorm van toernooien voor verschillende doelgroepen.

- *Extra financiële inzet 3: Organiseren side-events tijdens Hilversum Actief.*

5. Verenigingsondersteuning Hilversum

Verenigingen zijn toekomstbestendig als ze een goede organisatiekracht hebben en kunnen inspelen op toekomstige ontwikkelingen. We blijven sportverenigingen met een ondersteuningsvraag helpen. Dit doen we vanuit een netwerk met NOC*NSF, sportbonden en andere organisaties vanuit de ‘één-loket-gedachte’ van verenigingsondersteuning.

6. Sociale veiligheid en pedagogisch klimaat

Sporten moet leuk, veilig, eerlijk en zorgeloos zijn. We willen ervoor zorgen dat alle sportverenigingen aandacht hebben voor een veilige sportcultuur door te voldoen aan de basiseisen sociale veiligheid. Hier maken we een speciaal actieplan voor.

- *Extra financiële inzet 4: Actieplan Sociale veiligheid en pedagogisch klimaat*

7. Gezonde sportomgeving

We vinden het belangrijk dat de mensen die sporten zich kunnen bewegen in een gezonde sportomgeving die rookvrij is, waar gezonde voeding beschikbaar is en waar verantwoord alcohol wordt geschonken. Immers, goed voorbeeld doet volgen. De JOGG-regisseur van Hilversum zet zich via Teamfit in voor een gezondere sportomgeving.

8. Clubkadercoach

De clubkadercoach werkt aan de professionalisering van de sportvereniging door trainersbegeleiding te introduceren. Een clubkadercoach zorgt ervoor dat trainers meer pedagogisch vaardig worden. Hiermee zetten we in op het verhogen van het plezier in sport.

9. Maatschappelijke- en ondernemende vereniging (open sportclubgedachte en open sportpark)

We stimuleren een actief en breed gebruik van bestaande accommodaties door verenigingen in te laten zetten op nieuwe doelgroepen, medegebruik en het aanbieden van nieuwe activiteiten. Dit doen we vanuit de ‘open sportpark en open sportclub-gedachte’. Verenigingen kunnen een subsidie aanvragen om aanbod voor nieuwe doelgroepen te ontwikkelen.

- *Extra financiële inzet 5: Subsidie open sportclub en open sportpark.*

10. Inzet van sport als middel en samenwerking van verschillende domeinen

Ouders, trainers, buurtsportcoaches en (vak)leerkrachten zijn samen nodig om de jeugd aan het sporten en bewegen te krijgen én te houden. Ook voor andere doelgroepen geldt dat een effectieve samenwerking tussen disciplines nodig is om beleidsdoelen zoals het tegengaan van eenzaamheid, het verminderen van valongelukken en verbeteren van de (mentale) gezondheid te behalen.

- *Extra financiële inzet 6: Verbeteren mentale gezondheid jongeren.*

11. Coördinatie netwerk van beweegteams/samenwerking tussen scholen

We stimuleren het oprichten van beweegteams op de basisscholen. Deze teams kunnen ervoor zorgen dat het bewegingsonderwijs van goede kwaliteit is en dat de leerlingen voldoende bewegen gedurende de dag. Door het aanbieden van MRT-groepslessen kan extra ondersteuning worden geboden aan leerlingen met een motorische achterstand. Voor deze kinderen wordt vervolg ontwikkeld in Club Extra. Vanuit hier kunnen ze doorstromen in regulier sport- en beweegaanbod. Een buurtsportcoach Onderwijs/sport kan dit netwerk van beweegteams coördineren.

- *Extra financiële inzet 7: Opzetten groepen Club Extra.*

12. Sportkennismakingsprogramma voor diverse doelgroepen

Door een sportkennismakingsprogramma is het mogelijk om op een laagdrempelige manier te ontdekken wat er allemaal in de gemeente Hilversum te doen is en welke sport iemand leuk vindt. Deze sportkennismakingslessen worden georganiseerd door de buurtsportcoach in samenwerking met de sportverenigingen en bij de jeugd ook het basisonderwijs.

- *Extra financiële inzet 8: Sportkennismakingsprogramma voor doelgroepen.*

13. Sport Investerings Fonds Hilversum (SIF)

Het SIF heeft een grote meerwaarde voor de Hilversumse sportverenigingen. Het fonds vergroot de mogelijkheden van de 25 deelnemende sportverenigingen om in te spelen op ontwikkelingen. We blijven de komende jaren het SIF ondersteunen door garant te staan voor aanvragen, de jaarlijkse bijdrage en we willen het SIF te faciliteren zodat verenigingen nieuwe leningen aan kunnen gaan.

14. Bewegen in de openbare ruimte en Athletic Skills Model

We sluiten aan bij de Omgevingsvisie, de Mobiliteitsvisie, visie Openbare Ruimte en het Programma Groen om de rol van sport en het bewegen in de openbare ruimte te faciliteren. Door gebruik te maken van het Athletic Skills Model bij de inrichting van beweegvoorzieningen zorgen we voor kansen op een breed motorische ontwikkeling.

Buurtsportcoaches en welzijnswerk betrekken we in een zo vroeg mogelijk stadium bij het ontwikkelen van voorzieningen om meervoudig gebruik te bevorderen. Basisscholen geven we de kans om de beweegmogelijkheden te vergroten door middel van schoolpleinstickers die extra sport- en spelmogelijkheden bieden.

- *Extra financiële inzet 9: Schoolplein stickers voor basisscholen.*

15. Watertappunten

Door de komende jaren extra watertappunten te realiseren zetten we extra in op gezonde voeding en gezond gedrag.

- *Extra financiële inzet 10: Realisatie tien watertappunten.*

16. Beheer- en exploitatiemogelijkheden van binnensportaccommodaties

In de toekomst wordt samen met sportverenigingen, onderwijs en andere gebruikers onderzocht welke mogelijkheden er zijn om de binnensportaccommodaties zo optimaal mogelijk te benutten.

5.6.1 Schematische weergave top zestien en raakvlakken thema's

De top zestien heeft in veel gevallen raakvlakken met de vijf thema's uit de Sport- en Beweegnota. In het overzicht hieronder staan deze raakvlakken weergegeven.

	1. INCLUSIE EN DIVERSITEIT	2. SOCIAAL VEILIGE SPORT	3. VITALE SPORTAANBIEDERS	4. VAARDIG IN BEWEGEN	5. RUIMTE VOOR SPORT EN BEWEGEN
01. MEER BUURTSPOORTCOACHES	X	X	X	X	
02. DIGITAAL SPORT- EN BEWEEGPLATFORM EN COMMUNICATIE	X	X	X	X	X
03. JEUGDFONDS SPORT & CULTUUR EN DE ACTIVERINGSREGELING	X			X	
04. ORGANISEREN VAN SPORTEVENEMENTEN DIE STIMULEREN TOT BEWEGEN	X			X	
05. VERENIGINGSONDERSTEUNING HILVERSUM	X	X	X		
06. SOCIALE VEILIGHEID EN PEDAGOGISCH KLIMAAT	X	X	X	X	
07. GEZONDE SPORTOMGEVING	X	X			
08. CLUBKADERCOACH		X	X		
09. MAATSCHAPPELIJKE EN ONDERNEMENDE VERENIGING	X		X	X	
10. SAMENWERKING VERSCHILLENDE DOMEINEN	X	X		X	X
11. COÖRDINATIE NETWERK VAN BEWEEGTEAMS/SAMENWERKING SCHOLEN	X		X	X	
12. SPORTKENNISMAKINGSPROGRAMMA VOOR DIVERSE DOELGROEPEN	X		X	X	
13. SPORT INVESTERINGS FONDS HILVERSUM			X		X
14. BEWEGEN IN DE OPENBARE RUIMTE EN ATHLETIC SKILLS MODEL	X			X	X
15. WATERTAPPUNTEN					X
16. OPTIMAAL BENUTTEN VAN BINNENSPOORTACCOMMODATIES			X		X

6. FINANCIËN

Sport en bewegen heeft veel voordelen. Uit de SROI van sport en bewegen blijkt dat hierin investeren loont.

6.1 DE HILVERSUMSE SPORTBEGROTING

Globaal bestaat de gemeentelijke bijdrage van de gemeente Hilversum aan sport en bewegen uit twee onderdelen. Ten eerste is er het sportbeleid, gericht op zoveel mogelijk inwoners in beweging te krijgen met bijvoorbeeld de activiteiten van de buurtsportcoaches en subsidies voor sportevenementen. Daarnaast zijn er de kosten voor het beheer en onderhoud van de verschillende buiten- en binnensportaccommodaties. Ten opzichte van het Nederlandse gemiddelde van 83 euro per inwoner is de Hilversumse bijdrage van 40 euro bescheiden (bron: onderzoek Kenniscentrum Sport en Bewegen). Tabel 2 toont het totaal aan lasten en baten op het gebied van sportbeleid en sportaccommodaties uit de Hilversumse begroting.

6.2 SPORTBELEID

De financiën voor sportbeleid zijn onderverdeeld in vijf hoofdposten. Vanuit de budgetten voor breedtesport worden onder andere de buurtsportcoaches gefinancierd. Jaarlijks draagt de gemeente maximaal 50.000 euro bij aan het SIF. Ook staat de gemeente garant voor het SIF zodat verenigingen nieuwe leningen kunnen aanvragen. Van 2024 tot en met 2026 wordt extra aandacht gegeven aan sportevenementen in de wijken en grootschalige sportevenementen. Voorbeelden hiervan zijn de 3x3 basketball pro-league en Queen & King of the Court beachvolleybal in 2024

Binnen GALA financiert de Rijksoverheid met de Brede-SPUK de buurtsportcoaches vanuit Brede Regeling Combinatiefuncties (BRC). Ook zijn er binnen deze Brede-SPUK middelen voor het Sportakkoord II. Omdat deze bedragen worden ontvangen vanuit het Rijk en ook direct worden uitgegeven, staan ze zowel bij de lasten (6 en 7) als baten opgenomen.

Vanuit het coalitieakkoord 'Hilversum koesteren 2022-2026' en de voorjaarsnota 2023 wordt in de periode 2024 tot en met 2028 extra incidenteel en structureel geld uitgetrokken voor sport en bewegen. Het budget bij '8. Aanvullend vanuit coalitieakkoord' geeft mogelijkheden voor nieuwe accenten of verdieping ([zie 5.6](#)). De andere budgetten uit het coalitieakkoord zijn bestemd voor specifieke onderdelen en reeds verwerkt in de begroting.

	2024	2025	2026	2027	2028
LASTEN	€ 4.655	€ 4.742	€ 4.636	€ 3.991	€ 3.955
BATEN	- € 1.864	- € 1.861	- € 1.831	- € 1.351	- € 1.351
TOTAAL	€ 2.791	€ 2.881	€ 2.805	€ 2.640	€ 2.604

Tabel 2: totaal sportbeleid en sportaccommodaties x €1.000

	2024	2025	2026	2027	2028
LASTEN					
1. BREDTESPORT	€ 803	€ 795	€ 795	€ 745	€ 745
2. JEUGDFONDS SPORT & CULTUUR	€ 40	€ 40	€ 40	€ 40	€ 40
3. SPORT INVESTERINGS FONDS (SIF)	€ 50	€ 50	€ 50	€ 50	€ 50
4. SPORTSTIMULERING	€ 27	€ 27	€ 27	€ 27	€ 27
5. PROMOTIE SPORTEVENTS	€ 132	€ 182	€ 132	€ 82	€ 82
6. BREDE-SPUK BRC	€ 445	€ 445	€ 430	*Zie tekst	*Zie tekst
7. BREDE-SPUK SPORTAKKOORD	€ 65	€ 65	€ 50	*Zie tekst	*Zie tekst
8. AANVULLEND VANUIT COALITIEAKKOORD	€ 75	€ 150	€ 150	€ 150	€ 150
BATEN					
1. BATEN BREDE-SPUK BRC	- € 445	- € 445	- € 430	*Zie tekst	*Zie tekst
2. BATEN BREDE-SPUK SPORTAKKOORD	- € 65	- € 65	- € 50	*Zie tekst	*Zie tekst
TOTAAL	€ 1.127	€ 1.244	€ 1.194	€ 1.094	€ 1.094

Tabel 3: financiën voor sportbeleid x €1.000

* Ondanks dat beide Brede-SPUK regelingen tot en met 2026 vastliggen, heeft de BRC een structureel karakter. Het Rijk heeft zich uitgesproken over het belang van voortzetting na 2026, maar [er is hier nog geen financiële regeling voor bekend](#). Ook voor het Sportakkoord II is het de bedoeling dat hier na 2026 een vervolg op komt.

6.2.1 Cofinanciering buurtsportcoaches

De gemeente Hilversum ontvangt voor de brede regeling combinatiefuncties middelen vanuit het Rijk. Binnen de regeling is afgesproken dat de Rijksbijdrage 40% van het totaalbudget is van de investering voor functionarissen in het sport-, beweeg- en cultuurdomein. Gemeenten organiseren de overige 60% van dit bedrag binnen de financiële mogelijkheden die zij hebben. Op dit moment wordt de Brede-SPUK Brede Regeling Combinatiefuncties nog niet volledig benut. Dit komt omdat hier nog niet de vereiste 60% cofinanciering vanuit de gemeente voor beschikbaar is.

De verwachting is dat het Rijk de regeling continueert. We streven naar een volledig gebruik van de regeling vanaf 2026. Om tegemoet te komen aan de afspraken tussen het rijk en de gemeenten is een structureel aanvullend budget nodig. Dit zorgt ervoor dat we meer buurtsportcoaches gericht op alle doelgroepen kunnen inzetten. In de aanloop hier naartoe voeren we een evaluatie uit op de inzet en behaalde resultaten van de buurtsportcoaches. De evaluatie geeft ook duidelijkheid waar we dat moment op in willen zetten en wat we willen bereiken. Hiermee geven we invulling aan het coalitieakkoord en werken we in samenwerking aan doelen uit beleidsterreinen zoals sport, gezondheid, WMO, eenzaamheid, ouderen, onderwijs en jeugd.

6.3 ACCOMMODATIES VOOR BINNEN- EN BUITENSPOORT

Hilversumse bestaande accommodaties worden doelmatig in stand gehouden vanuit de exploitatie- en onderhoudsbudgetten van team Vastgoed. Vervanging van bestaande voorzieningen wordt bekostigd vanuit een investeringsbudget dat op basis van een meerjarenonderhoudsplanning (MJOP) is vastgesteld. Voor de aanleg van nieuwe voorzieningen zoals kunstgrasvelden, extra sportfaciliteiten of het herinrichten van accommodaties is geen vaste financieringsbron opgenomen.

Op verschillende buitensportaccommodaties lopen verenigingen tegen beperkingen aan die binnen de beschikbare budgetten niet zijn op te lossen. De groei van het aantal inwoners en een toenemende piekbelasting vragen hier wel om. Dit is bijvoorbeeld het geval op sportpark Loosdrecht. We hebben de ambitie dat de sportaccommodaties uitnodigend zijn, voldoen aan de behoeften van de sporter, geschikt zijn voor verschillende doelgroepen, inspelen op toekomstige ontwikkelingen, financieel verantwoord zijn, duurzaam zijn en zo optimaal mogelijk worden benut.

Om de Hilversumse sportaccommodaties aan te laten sluiten bij deze ambitie wordt een extern onderzoek uitgevoerd. De uitkomst van dit onderzoek, de adviezen en eventuele financiële gevolgen zijn niet binnen de huidige MJOP en beschikbare middelen op te lossen. Dit zal om een aangepast MJOP vragen en daarbij ook andere financiële uitgangspunten. Hiervoor komt een apart voorstel waardoor aansluiting ontstaat bij de sport- en beweegnota.

Om sportaccommodaties toekomstbestendig te maken, zijn investeringen de komende jaren noodzakelijk. Te denken valt aan het aanleggen van meer kunstgrasvelden ter vervanging van grasvelden. Ook behoort het herindelen van accommodaties om gecombineerd gebruik mogelijk te maken tot de opties. Tot slot kunnen veranderingen in de bevolkingssamenstelling en trends vragen om te investeren in voorzieningen waar Hilversum nog niet over beschikt. Voor de buitensport stelt team Vastgoed een uitvoeringsplan op met de daarvoor benodigde investeringen. Dit gebeurt in afstemming met de Hilversumse sport. We doen dit mede aan de hand van de conclusies van het onderzoek van de buitensportaccommodaties. Dit plan richt zich op een voor Hilversum brede oplossing van de ervaren knelpunten, het inspelen op ontwikkelingen en het benutten van kansen.

	2024	2025	2026	2027	2028
LASTEN					
1. EXPLOITATIE	€ 1.977	€ 1.977	€ 1.977	€ 1.977	€ 1.977
2. ONDERHOUD	€ 469	€ 469	€ 469	€ 469	€ 469
3. INVESTERINGEN	€ 572	€ 542	€ 516	€ 451	€ 415
BATEN					
1. BATEN EXPLOITATIE	- € 1.354	- € 1.351	- € 1.351	- € 1.351	- € 1.351
TOTAAL	€ 1.664	€ 1.637	€ 1.611	€ 1.546	€ 1.510

6.4 FINANCIËN FOCUSPUNTEN UIT HET HILVERSUMSE SPORT- EN BEWEEGBELEID

In [hoofdstuk 5.6](#) zijn de zestien focuspunten beschreven waar Hilversum de komende jaren op inzet. Een aantal van deze focuspunten zijn onderdelen waar ook de afgelopen jaren aan is gewerkt. Hierop inzetten verdient blijvende aandacht omdat dit van groot belang is voor een toekomstbestendige sport.

Andere onderwerpen of onderdelen zijn nieuw of daar gaan we de komende periode nog intensiever mee aan de slag. Vanuit het coalitieakkoord zijn extra middelen beschikbaar gesteld ([zie 6.2](#)). Deze middelen gebruiken we op de volgende manier:

	2024	2025	2026	2027	2028
1. DIGITAAL SPORT- EN BEWEEGPLATFORM	€ 25	€ 5	€ 5	€ 5	€ 5
2. EXTRA MIDDELEN JEUGDFONDS SPORT & CULTUUR		€ 15	€ 15	€ 15	€ 15
3. ORGANISEREN SIDE-EVENTS TIJDENS HILVERSUM ACTIEF	€ 10	€ 10	€ 10	€ 10	€ 10
4. ACTIEPLAN SOCIALE VEILIGHEID EN PEDAGOGISCH KLIMAAT	€ 5	€ 5	€ 5	€ 10	€ 10
5. SUBSIDIE OPEN SPORTCLUB EN OPEN SPORTPARK	€ 10	€ 22,5	€ 22,5	€ 25	€ 25
6. VERBETEREN MENTALE GEZONDHEID JONGEREN		€ 20	€ 20	€ 20	€ 20
7. OPZETTEN GROEPEN CLUB EXTRA	€ 5	€ 10	€ 15	€ 15	€ 15
8. SPORTKENNISMAKINGSPROGRAMMA'S VOOR DOELGROEPEN	€ 20	€ 27,5	€ 27,5	€ 40	€ 40
9. SCHOOLPLEINSTICKERS VOOR BASISCHOLEN		€ 20	€ 20		
10. REALISATIE WATERTAPPUNTEN		€ 15	€ 10	€ 10	€ 10
TOTAAL	€ 75	€ 150	€ 150	€ 150	€ 150

Tabel 5: Aanvullende financiën van de focuspunten x €1.000

7. BIJLAGEN

7.1 OVERZICHT BUURTSPORTCOACHES EN ORGANISATIES

De buurtsportcoaches in Hilversum werken vanuit Team Sportservice, Bink kinderopvang en Stichting Hilversumse Meent. Vanaf 2024 gaat het om een totaal van 11,84 fte.

7.1.1 Buurtsportcoaches Team Sportservice

	FTE
COÖRDINATIE BUURTSPORTCOACHES	0,8
BUURTSPORTCOACHES SENIOREN	0,8
BUURTSPORTCOACHES LEEFSTIJL	1,5
BUURTSPORTCOACHES WANDELEN	1,3
BUURTSPORTCOACH URBAN SPORTS	0,3
BUURTSPORTCOACH FIETSEN (INCL. DOORTRAPPEN)	0,7
CLUBKADERCOACH	0,5
MOTORISCH REMEDIAL TEACHING	0,1
JOGG	0,8
BUURTSPORTCOACHES & COÖRDINATOR VALPREVENTIE	1,2
TOTAAL	8

7.1.2 Buurtsportcoaches Bink kinderopvang

	FTE
BUURTSPORTCOACH JEUGD	3,44

7.1.3 Buurtsportcoaches Stichting Hilversumse Meent

	FTE
BUURTSPORTCOACH SENIOREN	0,4

7.2 SPORTACCOMMODATIES IN HILVERSUM

BUITENSPORTACCOMMODATIES

1. Sportpark Berestein

- Handboogschieten buitenbanen
- Fietssport veldparcours
- Kynologenveld
- Padelbanen
- Rugbyvelden
- Tennisbanen
- Voetbalvelden

2. Sportpark Loosdrecht

- American football veld
- Beachvolleybalvelden
- Golfbaan 9 holes
- Hockeyvelden
- Honk- en softbalvelden
- Padelbanen
- Petanque buitenbanen
- Tennisbanen
- Voetbalvelden

3. Sportpark Arena

- Atletiekbaan
- Padelbaan
- Tennisbanen

4. Sportpark Anna's Hoeve

- Handbalvelden
- Voetbalvelden

5. Sportpark Crailoo

- Golfbanen 2 maal 9 holes
- Hockeyvelden
- Korfbalveld
- Padelbanen
- Tennisbanen
- Voetbalvelden

6. Sportpark Corverskuil

- Korfbalvelden
- Golfbaan 10 holes

7. Roeiaccommodatie Cornelis Tromp

8. Tennispark 't Melkhuisje

9. Tennispark H.L.T.C. Hoogerheide

10. Hilversumsche Golf Club

- Golfbaan 18 holes

11. Vliegveld Hilversum

BINNENSPORTACCOMMODATIES

12. Sporthal en Zwembad - De Lieberg

13. Sporthal en Sportzaal- Dudok Arena

14. Sporthal - Kerkelanden

15. Sportzaal - De Meent

16. Tafeltennishaal

17. Tennishaal

18. Handboogschieten binnenbanen

19. Petanque binnenbanen

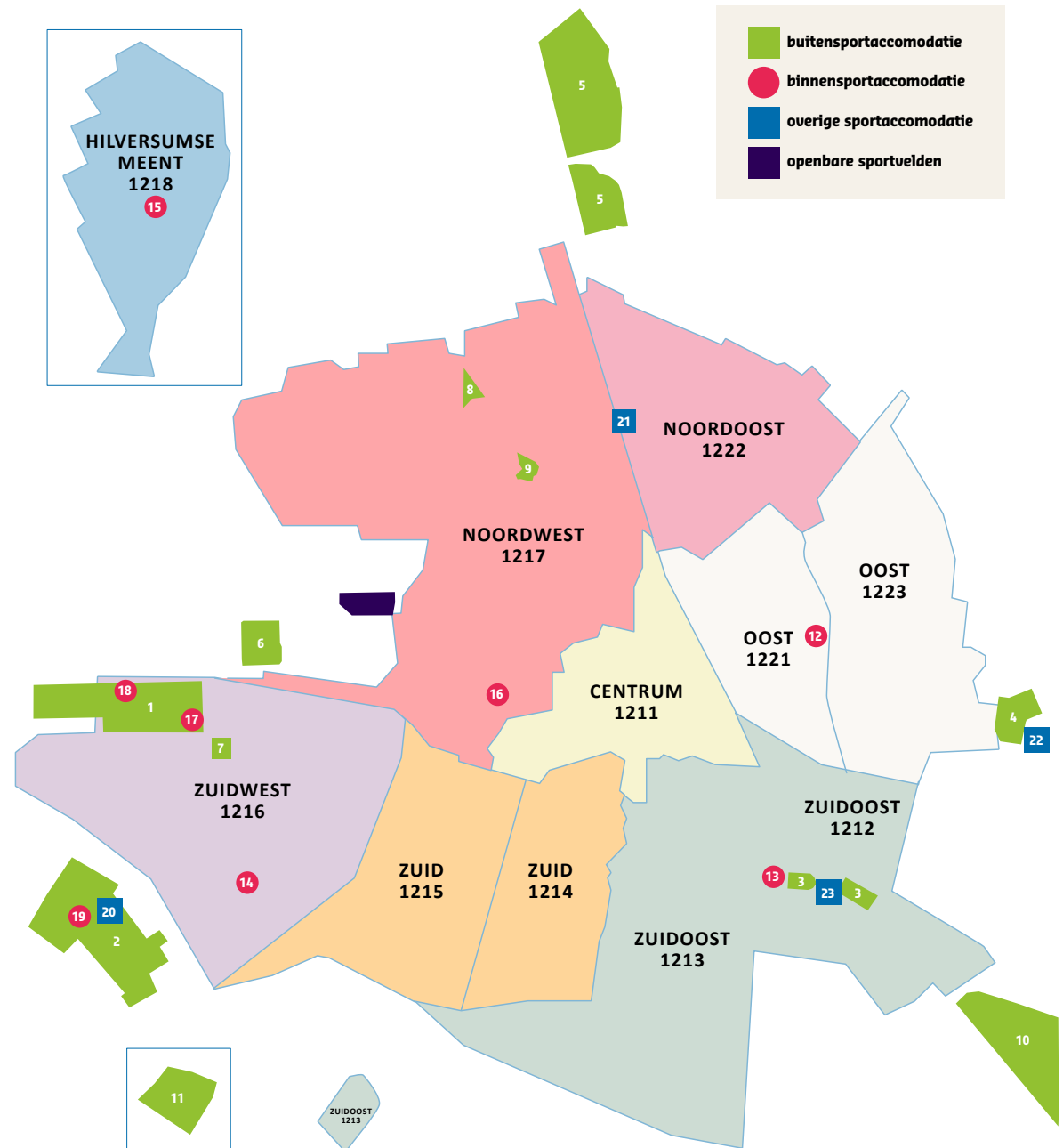
OVERIG

20. Bibian Mentel pumtrack

21. Cruyff Court Noord

22. Cruyff Court Davy Klaassen

23. Skatepark

COLOFON

© Gemeente Hilversum 2024

Ontwerp & vormgeving:

Studio Pietje Precies bv, Hilversum

Meer informatie:

Gemeente Hilversum

Dudokpark 1

1217 JE Hilversum

www.hilversum.nl